

Investera i möjligheter och framtidstro

Låt ungdomsgenerationen ta plats

Jobbkongressen 2009

Häfte D

Investera i möjligheter och framtidstro

Låt ungdomsgenerationen ta plats

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Jobb och bostad åt unga (motionerna D1–D9)	2
Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Ungas levnadsvillkor (motionerna D10–D29)	14

Socialdemokratiska partistyrelsen
överlämnar härmed till partiets 36e ordinarie kongress,
den 28 oktober – 1 november 2009 i Stockholm,
i stadgeenlig ordning inlämnade motioner samt partistyrelsens utlåtanden
och övriga förslag.

Låt ungdomsgenerationen ta plats

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Jobb och bostad åt unga

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

D1:1, D2:1, D3:1, D4:1, D5:1, D6:1, D7:1, D7:2, D7:4, D7:5, D7:7
(ungdomsarbetslöshet)

Motion D7:1–2, 4, 5, 7 (Botkyrka arbetarekommun) yrkar att man verkar för att lättnader görs inom ramen för Jobbgaranti för ungdomar, att verka för att ett särskilt anställningsstöd i enlighet med modellens anda införs i arbetsmarknadspolitiken, att verka för att det påbörjas/upphandlas fler arbetsmarknadsutbildningar, att verka för att man ökar ungdomars möjligheter att starta eget företag, att befintliga företag får möjlighet att vidareutvecklas samt att verka för att en ökad samverkan sker mellan skola, arbetsförmedling och näringsliv. Motion D5:1 (Lilla Edets arbetarekommun) vill att staten tillsätter ekonomiska medel för att utöka aktiviteterna för att skapa sysselsättning för ungdomar. Motion D4:1 (Lilla Edets arbetarekommun) menar att kommunerna ska få medel för att utöka aktiviteterna för att skapa sysselsättning för ungdomar. Motion D2:1 (Umeå arbetarekommun) yrkar att statsbidraget för feriearbeten för ungdomar mellan 16–24 år återskapas. Motion D1:1 (Söderköpings arbetarekommun) föreslår partistyrelsen att uppdra till riksdagsgruppen att verka för ett statligt stöd till kommunal ungdomspraktik.

Motion D3:1 (Ale arbetarekommun) yrkar att kommunerna ska få medel för att utöka aktiviteterna för att skapa sysselsättning för ungdomar. Motion D6:1 (Socialdemokraterna i Överkalix) föreslår partistyrelsen att ge 100 000 ungdomar under 25 år arbete mot att man frivilligt erbjuder pension för personer över 60 år. Tar en erbjudandet över 60 år får en ungdom ett jobb.

De som är unga idag ska bära upp samhället i morgon. Unga människor står för en stor och positiv kraft i vårt samhälle, de är kreativa och ser nya lösningar. Att ingjuta hopp och framtidstro i dagens unga generation är en framtidsinvestering. Ungdomsarbetslösheten är därför en av våra allra viktigaste frågor.

Redan idag är ungdomsarbetslösheten 25 procent och under de närmaste åren står vi inför ännu större utmaningar. Antalet unga som lämnar gymnasiet är rekordstort och arbetsmarknaden försämras kraftigt. I juni lämnade cirka 130 000 unga, födda 1990, gymnasieskolan. Det är den största årskullen på många år, i storlek jämförbar med fyrtiotalisterna. Nittiotalisterna tar studenten mitt under en djup lågkonjunktur – när det är svårt även för dem med god utbildning och relevant yrkeserfarenhet att få jobb. Många kommer att starta vuxenlivet med långvarig arbetslöshet. Lågkonjunkturen och regeringens ovilja att ge ungdomar ett relevant stöd, ökar risken för utslagning redan innan arbetslivet har börjat.

Ungdomar är inte en homogen grupp och alla drabbas inte lika hårt av krisen. Särskilt svårt på arbetsmarknaden är det för unga utan slutbetyg från gymnasiet och unga med funktionsnedsättning. Fyra av tio långtidsarbetslösa ungdomar har ingen fullständig gymnasieutbildning och löper stor risk att hamna i varaktig arbetslöshet. Regeringen har infört en jobbgaranti för ungdomar som innebär att de får vänta ett halvår på att ens komma ifråga för praktik eller utbildning. Mycket få får chansen till detta. Den redan mycket höga ungdomsarbetslösheten kan komma

att stiga dramatiskt om inget görs och de som står längst ifrån arbetsmarknaden kommer att drabbas hårdast. Samtidigt som vi möter en ekonomisk kris står vi inför långsiktig demografiskt utmaning där antalet äldre ökar.

Vi Socialdemokrater har tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet lagt fram ett brett program för att underlätta för ungdomar att få praktik, utbildning och jobb. Programmet innehåller bland annat ett ungdomslyft som ska ge fler en fullständig grundskole- och gymnasieexamen, öronmärkta platser i arbetsmarknadsutbildningen, subventionerade anställningar, sommarjobb i kommuner och landsting samt en möjlighet även för ungdomar att ta del av stöd till start av näringsverksamhet. Det är partistyrelsens mening att unga, precis som äldre arbetssökande, inte ska behöva vänta på stöd från Arbetsförmedlingen. Passivitet ska undvikas och de sökande ska få tillgång till individuell vägledning, praktik och utbildning. Partistyrelsen ställer sig bakom ett utökat samarbete mellan Arbetsförmedling, näringsliv, kommuner och skola för att ta tillvara Arbetsförmedlingens resurser på effektivast möjliga sätt. Vårt förslag om att bredda Arbetsförmedlingens uppdrag till en Kompetensförmedling kommer att vara positiv för unga som behöver råd, inspiration och vägledning för att fullfölja eller komplettera sin utbildning för att få ett jobb. Erfarna anställda inom till exempel vård- och äldreomsorgen bör erbjudas möjlighet att utbildas till mentorer för yngre och nyanställda.

Partistyrelsen motsätter sig förslaget att skapa fler jobb åt unga genom att erbjuda alla över 60 år pension. För den gemensamma välfärdens skull måste vi istället skapa förutsättningar för fler att kunna jobba längre än vi gör idag. Befolkningsutvecklingen indikerar att vi måste ta tillvara all den arbetskraft som finns i Sverige för att upprätthålla kvaliteten och omfattningen av våra välfärdstjänster. Med ett utvecklande och inkluderande arbetsliv, kontinuerlig kompetensutveckling och en god arbetsmiljö kan detta bli verklighet.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion D6:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet D1:1, D2:1, D3:1, D4:1, D5:1, D7:1, D7:2, D7:4, D7:5, D7:7.

Motion D1 Söderköpings arbetarekommun

Statligt stöd till kommunal ungdomspraktik

Ett av de allra bästa verktygen som finns i den arbetsmarknadspolitiska arsenalen för att minska ungdomsarbetslösheten är praktik. De allra flesta arbetsgivare kräver idag erfarenhet vid nyanställningar, som i sin tur kräver att den arbetssökande har haft någon typ av arbete eller praktik tidigare. Det kan vara en ond cirkel, som det offentliga bör hjälpa till att bryta.

Många kommuner och kommunpolitiker resonerar idag att arbetsmarknadspolitiken är en statlig angelägenhet, och för att bryta detta mönster så att alla nivåer tar ansvar behövs en statlig stimulans till kommunerna för ungdomspraktik.

”Vi socialdemokrater vill stärka ungas rätt till praktik i gymnasiet och på högskolan”, skriver Rådslaget jobb i sin slutrapport, något som vi ställer upp på, men det får inte stanna där. Praktik är ett bra sätt att få in en fot på arbetsmarknaden, låt oss ge fler ungdomar chansen till det!

Partikongressen föreslås besluta:

D1:1 att uppdra till riksdagsgruppen att verka för ett statligt stöd till kommunal ungdomspraktik.

Mattias Ravander, Margareta Jacobsson, Tord Gustavsson och Peter Abrahamsson, Söderköpings arbetarekommun/Kommunals socialdemokratiska klubb, Söderköping Söderköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D2 Umeå arbetarekommun

Återinför statsbidraget för feriearbeten

Många ungdomar har svårt att komma in på arbetsmarknaden. För att ge ungdomar möjlighet att komma in och prova på en arbetsplats har staten tidigare betalat ut statsbidrag till arbetsförmedlingarna. I och med att kommunerna många gånger har uppföljningsansvaret har statsbidraget gått till kommunerna via arbetsförmedlingarna. Det har varit vägledande för många att komma ut och prova på ett yrke.

I vissa fall har man också valt en ny inriktning på studierna för att yrket inte passade eller att detta lett till en anställning. Den borgerliga regeringen har under sitt regeringsinnehav tagit bort statsbidraget för feriearbeten för dessa ungdomar. För Umeå kommuns del har detta inneburit en minskning i pengar om ungefär 950 000 kronor och cirka 1 000 feriearbeten.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

D2:1 att statsbidraget för feriearbeten för ungdomar mellan 16-24 år återskapas.

Skolrådslagsgruppen i Umeå arbetarekommun genom Hans Lindberg
Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D3 Ale arbetarekommun

Ungas rätt på arbetsmarknaden!

Många unga har i dag problem med att ta sig in på arbetsmarknaden. Nu när den försämrade konjunkturen slår med full kraft och arbetslösheten stiger, drabbas ungdomarna mycket hårt. Att inte efterfrågas på arbetsmarknaden och inte klara sin egen försörjning innebär att det blir svårt att skaffa egen bostad och bilda familj. Det blir helt enkelt omöjligt att få en bra start på vuxenlivet. Kampen för att just unga människor ska få jobb, utbildning eller del av aktiva åtgärder är därför extra viktigt.

Tidsbegränsade anställningar och anställningstryggheten

Flera former för tillfälliga anställningar har den borgerliga regeringen skapat. Samt att den totala tiden i olika visstidsanställningar hos samma arbetsgivare inte räknas samman. Det betyder att flera korta anställningar, såsom allmän visstidsanställning, vikariat, säsongarbete och provanställning, kan staplas på varandra under en mycket lång tidsperiod. Konsekvensen är att alla de med tidsbegränsade anställningar får ännu svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och få tillgång till de rättigheter och möjligheter de tillsvidareanställda har. Detta har lett till att otryggheten bland unga ökat och rädslan för att bli arbetslös har växt.

Heltid en rättighet – deltid en möjlighet

Rätten att själv påverka sin arbetstid är begränsad för många unga och kvinnor inom LO-kollektivet i dag. Det är vår skyldighet att skapa jämställda rättigheter och förutsättningar i såväl arbets- som familjeliv. Därför är det viktigt att skapa incitament och verktyg för att fler ska få heltidstjänster.

En aktiv kommunal arbetsmarknadspolitik

För att undvika att ungdomar hamnar i långtidsarbetslöshet vill vi satsa på snabba och effektiva insatser i form av utbildning och praktik. Framför allt ser vi att det är viktigt att förbättra situationen för ungdomar som inte gått gymnasiet.

För att underlätta för unga att ta sig in på arbetsmarknaden kan införandet av fler praktikplatser vara en möjlighet. En del platser kan kompletteras med utbildningar och andra kan exempelvis vara inriktade på att underlätta generationsväxlingar. Korta kvalificerade arbetsmarknadsutbildningar där det inte krävs några förkunskaper som är öppna för långtidsarbetslösa ungdomar mellan 20 och 24 år kan vara en annan möjlighet. Det är viktigt att lösningarna är individuellt utformade med det tydliga målet att skapa möjligheter för ett effektivt inträde på arbetsmarknaden.

Vi föreslår:

D3:1 att kommunerna ska få medel för att utöka aktiviteterna för att skapa sysselsättning för ungdomar,

D3:2 att kommunerna får utökade medel för att kunna verkställa idéerna i handslaget mellan partiet och Kommunal angående mönsterarbetsplatser,

D3:3 att utöka regleringen angående tidsbegränsade anställningar.

Monica Samuelsson och Jarl Karlsson

Ale arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D4

Lilla Edets arbetarekommun

Ungas rätt på arbetsmarknaden!

Många unga har i dag problem med att ta sig in på arbetsmarknaden. Nu när den försämrade konjunkturen slår med full kraft och arbetslösheten stiger, drabbas ungdomarna mycket hårt. Att inte efterfrågas på arbetsmarknaden och inte klara sin egen försörjning innebär att det blir svårt att skaffa egen bostad och bilda familj. Det blir helt enkelt omöjligt att få en bra start på vuxenlivet. Kampen för att just unga människor ska få jobb, utbildning eller del av aktiva åtgärder är därför extra viktigt.

Tidsbegränsade anställningar och anställningstryggheten

Flera former för tillfälliga anställningar har den borgerliga regeringen skapat. Samt den totala tiden i olika visstidsanställningar hos samma arbetsgivare ska inte räknas samman. Det betyder att flera korta anställningar, såsom allmän visstidsanställning, vikariat, säsongarbete och provanställning, kan staplas på varandra under en mycket lång tidsperiod. Konsekvensen är att alla de med tidsbegränsade anställningar får ännu svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och få tillgång till de rättigheter och möjligheter de tillsvidareanställda har. Detta har lett till att otryggheten bland unga ökat och rädslan för att bli arbetslös har växt.

Heltid en rättighet – deltid en möjlighet

Rätten att själv påverka sin arbetstid är begränsad för många unga och kvinnor inom LO-kollektivet i dag. Det är vår skyldighet att skapa jämställda rättigheter och förutsättningar i såväl arbets- som familjeliv. Därför är det viktigt att skapa incitament och verktyg för att fler ska få heltidstjänster.

En aktiv kommunal arbetsmarknadspolitik

För att undvika att ungdomar hamnar i långtidsarbetslöshet vill vi satsa på snabba och effektiva insatser i form av utbildning och praktik. Framför allt ser vi att det är viktigt att förbättra situationen för ungdomar som inte gått gymnasiet.

För att underlätta för unga att ta sig in på arbetsmarknaden kan införandet av fler praktikplatser vara en möjlighet. En del platser kan kompletteras med utbildningar och andra kan exempelvis vara inriktade på att underlätta generationsväxlingar. Korta kvalificerade arbetsmarknadsutbildningar där det inte krävs några förkunskaper som är öppna för långtidsarbetslösa ungdomar mellan 20 och 24 år kan vara en annan möjlighet. Det är viktigt att lösningarna är individuellt utformade med det tydliga målet att skapa möjligheter för ett effektivt inträde på arbetsmarknaden.

Vi föreslår:

D4:1 att kommunerna ska få medel för att utöka aktiviteterna för att skapa sysselsättning för ungdomar,

D4:2 att kommunerna får utökade medel för att kunna verkställa idéerna i handslaget mellan partiet och Kommunal angående mönsterarbetsplatser,

D4:3 att utöka regleringen angående tidsbegränsade anställningar.

Carlos Rebelo Da Silva

Lilla Edets arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D5

Lilla Edets arbetarekommun

Ungas rätt på arbetsmarknaden!

Många unga har i dag problem med att ta sig in på arbetsmarknaden. Nu när den försämrade konjunkturen slår med full kraft och arbetslösheten stiger, drabbas ungdomarna mycket hårt. Att inte efterfrågas på arbetsmarknaden och inte klara sin egen försörjning innebär att det blir svårt att skaffa egen bostad och bilda familj. Det blir helt enkelt omöjligt att få en bra start på vuxenlivet. Kampen för att just unga människor ska få jobb, utbildning eller del av aktiva åtgärder är därför extra viktigt.

Tidsbegränsade anställningar och anställningstryggheten

Flera former för tillfälliga anställningar har den borgerliga regeringen skapat. Samt att den totala tiden i olika visstidsanställningar hos samma arbetsgivare ska inte räknas samman. Det betyder att flera korta anställningar, såsom allmän visstidsanställning, vikariat, säsongsarbete och provanställning, kan staplas på varandra under en mycket lång tidsperiod. Konsekvensen är att alla de med tidsbegränsade anställningar får ännu svårare att etablera sig på arbetsmarknaden och få tillgång till de rättigheter och möjligheter de tillsvidareanställda har. Detta har lett till att otryggheten bland unga ökat och rädslan för att bli arbetslös har växt.

En aktiv arbetsmarknadspolitik

För att undvika att ungdomar hamnar i långtidsarbetslöshet vill vi satsa på snabba och effektiva insatser i form av utbildning och praktik. Framför allt ser vi att det är viktigt att förbättra situationen för ungdomar som inte gått gymnasiet.

För att underlätta för unga att ta sig in på arbetsmarknaden kan införandet av fler praktikplatser vara en möjlighet. En del platser kan kompletteras med utbildningar och andra kan exempelvis vara inriktade på att underlätta generationsväxlingar. Korta kvalificerade arbetsmarknadsutbildningar där det inte krävs några förkunskaper som är öppna för långtidsarbetslösa ungdomar kan vara en annan möjlighet. Det är viktigt att lösningarna är individuellt utformade med det tydliga målet att skapa möjligheter för ett effektivt inträde på arbetsmarknaden.

Vi föreslår:

D5:1 att staten tillsätter ekonomiska medel för att utöka aktiviteterna för att skapa sysselsättning för ungdomar,

D5:2 att minska tidsbegränsade anställningar för att ge möjlighet till ökade tillsvidareanställningar.

Carlos Rebelo Da Silva

Lilla Edets arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D6

Överkalix arbetarekommun

Ge 100 tusen ungdomar arbete

Tar en erbjudandet över 60 år får en ungdom ett jobb

D6:1 att ge 100 000 ungdomar under 25 år arbete mot att man frivilligt erbjuder pension för personer över 60 år. Tar en erbjudandet över 60 år får en ungdom ett jobb.

Kurt Lindvall

Överkalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D7

Botkyrka arbetarekommun

Insatser för att främja ungdomars inträde till arbetsmarknaden

Inledning

Den finansiella krisen har slagit hårt och snabbt mot världsekonomin och mot individer. Det som såg stabilt och tillväxtgivande ut under sommaren 2008 har omvandlats till kris, spekulation och total osäkerhet. Det nämnda blir inte heller bättre eftersom vi befinner oss i en lågkonjunktur där ingen vågar sia om vi har nått botten eller ej. Vi ser också i vår vardag att den ena prognosen efter den andra revideras eller ligger långt ifrån de prognoser som gjordes i mitten av 2008. Utifrån flera prognoser framkommer att arbetslösheten har ökat snabbt och drabbat alla grupper. Arbetslösheten i riket har ökat från sex procent i februari 2008 till 8,1 procent samma månad 2009. I olika prognoser från bland annat Konjunkturinstitutet, Arbetsförmedlingen, med fler spekuleras även om en arbetslöshet över tio procent generellt och upp mot 20-25 procent för vissa grupper. En sådan grupp är ungdomar, där vi redan ser stora skillnader inom riket men också en växande arbetslöshet, utan att några investeringar görs. Ungdomsarbetslösheten (18-24år) har på ett år stigit från 14 procent i februari 2008 till 20 procent i februari 2009 enligt arbetskraftsundersökningens nya definition.

Politik handlar om att ta ansvar, se utmaningar och våga förändra. Vi har inte råd med att en hel generation riskerar att slås ut från arbetsmarknaden. Vi vet historiskt sett vilka insatser som ger bäst effekt i en lågkonjunktur. Utmaningen ligger i att våga investera, se individens behov och framförallt pröva nya angreppssätt som leder till ökad växtkraft och ger människor ökat självförtroende att se sina möjligheter. Detta tillsammans med att man bibehåller sin ekonomiska trygghet måste vara utgångsläget för en politik som sätter jobben främst och som skapar förutsättningar för människor att komma i och behålla sina jobb.

Övergripande förslag till utveckling av arbetsmarknadspolitiken

Jag tror att man både måste göra stora strukturella förändringar som innebär investeringar på strategisk och övergripande nivå, samtidigt som det är minst lika viktigt att föra fram konkreta förslag som ger snabb effekt. Nedan redogörs för ett antal övergripande förslag som skulle stödja en strategisk utveckling av arbetsmarknadspolitiken.

1. Utveckla och inför nya arbetsmarknadspolitiska program – Vi måste införa förändringar i de arbetsmarknadspolitiska programmen så att de är lättare att använda, samtidigt som de ökar individens inträde på arbetsmarknaden. Med det nämnda avses bland annat att en översyn och förändring av nuvarande jobbgaranti för ungdomar måste ske. I en arbetsmarknadssituation som denna kan vi inte ha stelbenta program som skapar inlåsningsfällor för ungdomar. Det kan inte vara rimligt att en ung människa ska vänta sex till sju månader innan den kvalificerar sig för en praktik. Här måste det till en förändring och det måste ske snabbt. Förutom detta föreslår vi också att man inför ett särskilt anställningsstöd för ungdomar som kan komplettera befintliga program och stimulera arbetsgivare att tidigarelägga sina anställningar. Det särskilda anställningsstödet ska vara mer förmånligt än nuvarande "nystartsjobb" och kan riktas till ungdomar som stått utanför arbetsmarknaden en längre period. Ett tredje förslag inom detta område är att stimulera nyföretagande. Här bör vi arbeta mer tydligt och ta fram ett särskilt paket som stimulerar ungdomars nyföretagande. Det kan handla dels om lättnader i att kunna ta lån, se över regelverk, få ökad kunskap om att starta och driva företag men också att få ett ekonomiskt stöd eller lättnad i en etableringsfas. Det föreslagna paketet behöver inte alltid vara kopplat till att man är arbetslös eller en nyetablering, utan hänsyn bör också kunna tas till befintliga företag som drivs av unga och där förutsättningar ges så att utrymme uppstår för nyanställningar, de vill säga unga anställer unga.
2. Investera i flera utbildningar, reguljära och arbetsmarknadsutbildningar – Kommande pensionsavgångar innebär stora utmaningar om vi inte ska tappa kunskap och kompetens. Därför måste vi erbjuda fler utbildningar både inom det reguljära men också inom arbetsmarknadsutbildningar. Dessa satsningar ska ha en tydlig koppling till kommande utmaningar inom både privat och offentlig verksamhet. Vi måste också våga satsa på alternativa utbildningsmodeller såsom arbetsgivarförlagda arbetsmarknadsutbildningar som är resurskrävande, men ger direkt effekt.
3. Bättre samverkan mellan skola, arbetsförmedling och arbetsmarknadens parter – Det gemensamma ansvaret för att introducera och skapa förutsättningar för ungdomar att tillträda arbetsmarknaden måste förbättras och struktureras upp. Vi föreslår att man startar en pilotverksamhet, för att bland annat skapa bättre övergång i samhällets olika strukturer. En aktivitet i denna övergång kan vara att vidareutveckla och etablera sk ungdoms/traineeanställningar. Pilotverksamheten bör ske på riksnivå, men i första skedet i specifika kommuner.

4. Stark och trygg arbetslöshetsförsäkring – Rent allmänt anser vi att det ska finnas en stark arbetslöshetsförsäkring som ger utrymme och möjligheter för individer att våga pröva och framförallt inte hamna i ekonomisk misär för att man inte har sitt arbete kvar. Vi ser också att man rent allmänt bör reparera a-kassan, men också återinför möjligheten att få ersättning baserad på studerandevillkoret.

Konkreta förslag till förändringar

Förutom ovan angivna strategiska förslag ser vi också ett behov av att man inför konkreta och direkta förändringar. En del av dessa har vi berört ovan och redogör för dem mer ingående, medan andra är nya tankar.

Ökad flexibilitet inom jobbgaranti för ungdomar

För drygt 15 månader sedan införde den nuvarande borgliga regeringen arbetsmarknadspolitiska programmet – Jobbgaranti för ungdomar. Programmets syfte är att erbjuda ungdomar särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser på ett tidigt stadium för att de så snabbt som möjligt ska få ett arbete motsvarande hela sitt arbetsutbud eller påbörja alternativt återgå till utbildning inom det reguljära utbildningssystemet.

Utifrån förordningen för "Jobbgaranti för ungdomar" framkommer att en ungdom kan anvisas till programmet för en period på 15 månader. Inom ramen för den perioden kan de bland annat erbjudas praktik. Tanken med praktiken är att den ska erbjudas i nära anslutning till en anställning, samt att man under hela garantiperioden endast kan ha tre månaders praktik. Därefter finns inte någon möjlighet till praktikanvisning.

Med tanke på nuvarande arbetsmarknadssituation och kommande utmaning med ökad arbetslöshet är det av stor vikt att ungdomars aktivitet bibehålls och att man framförallt smörjer möjligheterna till deras inträde till arbetsmarknaden.

Mot bakgrund av detta är mitt förslag att man gör lättnader i anvisningsförfarandet för arbetspraktik inom ramen för Jobbgaranti för ungdomar. Med detta avses att ungdomen skulle kunna anvisas till flera praktikperioder och framförallt ha möjlighet till längre period än de givna tre månaderna. Man kan fortfarande ha ingången att det bör ske i nära anslutning till en anställning. Förutom detta bör man också göra en översyn av hela programmet och dess olika delar för att framförallt utreda om man verkligen måste vänta i tre månader innan en anvisning till arbetspraktik får/kan göras inom ramen för programmet.

Särskilt anställningsstöd för ungdomar

Ungdomar är en av de grupper som har svårast att etablera sig på arbetsmarknaden och detta blir än mer tydligt under en lågkonjunktur. Det är dock viktigt att hela tiden underhålla ungdomarnas kompetens och samtidigt skapa ingångar som underlättar för dem att få och behålla ett arbete.

Det finns självklart flera sätt att lösa sin arbetslöshets situation, men de vanligaste är att man antingen utbildar sig inför ett arbete eller lyckas få korta arbeten och på så vis skaffa sig erfarenhet och ingångar. Mitt förslag går ut på att slå ihop dessa båda delar. Det jag menar är att vi bör skapa ett system/program som både ger möjlighet för en ungdom att utbilda sig och samtidigt arbeta.

Utgångsläget är att utgå ifrån det behov som finns på arbetsmarknaden eller lyfts fram av arbetsmarknadens parter. För att lösa detta på ett snabbt sätt och för att inte hamna i långa lösningar såsom fleråriga yrkesutbildningar föreslås denna arbetsmodell.

Modellen går ut på att kombinera yrkesinriktade studier med att arbeta direkt på ett företag och samtidigt få sina studier bedömda av arbetsgivaren men betygsatta av skolan. Det sistnämnda för att samtidigt nå målet med att få en yrkesutbildning med gymnasial

kompetens. Det beskrivna kan exempelvis fördelas under en tolv månaders period där de första sex månaderna kan kombineras mellan utbildning och arbete och de resterande endast avse arbete. De sista månaderna kan eventuellt kombineras med något stöd från arbetsförmedlingen såsom ex. Nystartsjobb eller liknande. Ett annat alternativ är att man bygger upp ett särskilt program inom vuxenutbildningen där arbetsgivaren erhåller en specifik subvention för att denne erbjuder anställningen exempelvis 75 procent av totala lönekostnaden under de första sex månaderna för att sedan minska till 50 procent under resterande period. För att detta ska fungera oavsett alternativ krävs bland annat att arbetsmarknadens parter, utbildningsanordnare och arbetsförmedling samverkar och involveras i processen. Kravet kan också vara att ungdomen ska beredas möjlighet till att kunna gå på en yrkesutbildning inom det yrkesområdet som denne verkar inom. Förslagets grundtanke är med andra ord att man inför en modell där man kan kombinera studier och arbetslivserfarenhet genom ett statligt stöd till arbetsgivaren.

Arbetsplatsförlagt lärande

Vi är vana att vuxna som vill studera vidare vanligen gör det via komvux eller teoretiska yrkesutbildningar. Dessa är bra, men passar inte alla. Jag tror att det vore bra att införa en ökad flexibilitet inom yrkesutbildningar för vuxna. Med detta avses att man bygger upp en modell som innebär att man utgår ifrån arbetsmarknadens/arbetsgivarnas behov och därefter erbjuder arbetsplatsförlagda platser till studerande. Tanken är dels att tillgodose det uppkomna behovet för arbetsgivaren och samtidigt erbjuda en person en arbetsplatsförlagd studieplats.

Inom ramen för modellen så ska ett samarbete etableras mellan vuxenskolas lärare och den berörda arbetsgivaren. Detta för att skolan först ska godkänna studieplatsen och samtidigt koppla den till en befintlig studieplan. En annan effekt är att den arbetsplatsförlagda platsen ska kunna bedöma den berörda personens kunskap och kompetens och därmed avge ett underlag för betygssättningen som sker av vuxenskolan. På så vis får individen dels ökad kompetens, arbetsinträde och möjlighet till gymnasiebetyg. Det nämnda innebär en alternativ modell för att införskaffa sig en gymnasial yrkesutbildning

Jag föreslår att partikongressen beslutar:

- D7:1 att man verkar för att lättnader görs inom ramen för "Jobbgaranti för ungdomar",
- D7:2 att verka för att ett särskilt anställningsstöd i enlighet med modellens anda införs i arbetsmarknadspolitiken,
- D7:3 att verka för ett arbetsplatsförlagt lärande i enlighet med motionens anda och därmed vidareutreda den föreslagna modellen,
- D7:4 att verka för att det påbörjas/upphandlas fler arbetsmarknadsutbildningar,
- D7:5 att verka för att man ökar ungdomars möjligheter att starta eget företag, samt att befintliga företag får möjlighet att vidareutvecklas,
- D7:6 att verka för att fackföreningsavgiften återigen ska vara avdragsgill,
- D7:7 att verka för att en ökad samverkan sker mellan skola, arbetsförmedling och näringsliv,
- D7:8 att verka för att arbetslöshetsförsäkringen stärks,
- D7:9 att verka för att återinföra studerandevillkoret i arbetslöshetsförsäkringen.

Gabriel Melki

Botkyrka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrerelsens utlåtande över motionerna

D8:1, D9:1, D9:2, D9:3, G169:2, G172:2 (bostäder för unga)

Motion D8:1 (Västerås arbetarekommun) yrkar att partikongressen förändrar bostadspolitiken så att ungas möjlighet att inträda på bostadsmarknaden underlättas. I motion G172:2 (Malmö arbetarekommun) yrkas att möjligheten för ungdomar och studerande att få en egen bostad ökas. Motion D9:1–3 (Linköpings arbetarekommun) yrkar att uppdra till länets riksdagsmän att föra motionen vidare till ansvariga bostadspolitiker samt att undersöka om motionens förslag om ett statligt ungdomslån kan genomföras. I motion G169:2 (Stockholms läns partidistrikt) yrkas att unga människors möjligheter att spara långsiktigt till sitt kommande boende stimuleras samt att se över om sparande till boende i bostadsrätt kan ges liknande villkor som pensionssparande.

Egen bostad är en förutsättning för att kunna studera, etablera sig på arbetsmarknaden, bilda familj och skaffa barn. Under kommande år kommer gruppen unga att öka, vilket ytterligare ökar efterfrågan på bostäder, framförallt hyresrätter och studentlägenheter.

Den grupp som drabbas hårdast av regeringens bostadspolitik är de unga. Hösten 2008 saknade drygt 400 000 ungdomar en egen bostad. Andelen unga vuxna i gruppen 22 till 27 år med ett eget boende har minskat till drygt 50 procent. Den moderatledda regeringen har tagit bort investeringsstödet till byggandet av studentlägenheter vilket har fått stora konsekvenser. Enligt SCB minskade byggandet av studentlägenheter med över 50 procent mellan 2006 och 2007. En omfattande utförsäljning och ombildning av allmännyttan gör dessutom att hyresrättens andel på bostadsmarknaden sjunker på många håll, inte minst inom tillväxtområden som Stockholm.

Många blir kvarboende hos sina föräldrar långt över tjugoårsåldern. Under de två senaste åren har antalet mammos i Stockholm ökat till 21 procent, visar en rapport från Hyresgäströrelsen. Totalt saknar varannan ung vuxen i Stockholms län, eller nästan 100 000 unga vuxna, en egen bostad. Inom de närmaste åren kommer närmare 130 000 unga att söka sig ut på bostadsmarknaden bara i Stockholm.

Allt fler unga tvingas att bo i andra hand. Minst 140 000 svenskar bor i andrahandslägenheter. Många av dessa är ungdomar. Regeringen har ingen politik för att hantera dessa problem, man förlitar sig på ensidiga marknadslösningar och ägarlägenheter. Ungdomar hänvisas av regeringen till att bli inneboende, och personer som hyr ut till ungdomar beviljas skatterabatter. Vi Socialdemokrater tycker att det vore bättre att använda resurserna, särskilt nu under lågkonjunkturen, till att bygga nya miljövänliga hyresrätter åt ungdomarna än till skattesubventioner som gör det möjligt för personer med för stora villor att kunna behålla dessa genom att ha inneboende ungdomar. Detta försämrar bara rörligheten på bostadsmarknaden ytterligare. Undersökningar visar också att detta inte är något som ungdomarna önskar, vad unga människor vill ha är ett eget boende.

Vad som krävs för att lösa ungdomarnas bostadsproblem är en social bostadspolitik med en skärpt bostadsförsörjningslag som ger kommunerna ett tydligare ansvar för nytillträdande på bostadsmarknaden, starka kommunala bostadsföretag som kan användas som instrument för att förverkliga ett sådant kommunalt ansvar, ett hyressättningssystem med bruksvärde som grund och inte marknadshyror, skäliga hyror vid andrahandsuthyrning, en väl fungerande bostadsförmedling eller annan kommunal bostadsservice samt ett kraftigt ökat byggande av bostäder främst i tillväxtområden och universitetsstäder.

Partistyrelsen föreslår en skarpare och tydligare kommunal bostadsförsörjningslag samt att reglerna för allmännyttan ses över och förtydligas så att det blir möjligt att använda allmännyttan som ett fungerande verktyg för en social bostadspolitik, utifrån affärsmässiga principer. Utgångspunkter för ett fungerande hyressättnings-system på bruksvärdesprincipens grund har presenterats av Hyresgästföreningen och SABO och partistyrelsen anser att dessa bör kunna utgöra grund för en bred och bra överenskommelse om framtidens hyror.

För de flesta unga är hyresrätten det mest efterfrågade alternativet. Det är naturligt om man kanske studerar eller just har etablerat sig på arbetsmarknaden, ofta med hjälp av en tillfällig anställning. Socialdemokraterna i riksdagen har därför föreslagit ett nytt klimatsmart investeringsstöd till byggande av hyresrätter.

Den Socialdemokratiska regeringen tog initiativ till att ställa ut kreditgarantier till unga som köper sin bostad. Den borgerliga regeringen genomförde sedan förslaget i praktiken. Partistyrelsen menar att denna reform nu måste följas noga, inte minst för att se till att låntagare, som egentligen inte har råd att ta lån, inte hamnar i en skuldfälla.

Ett ökat bosparande skulle kunna vara ett långsiktigt instrument för att öka kapitaltillgången på bostadsmarknaden och därmed ungdomars möjlighet att få en egen bostad. Partistyrelsen anser att möjligheterna för ett system för förmånligt bosparande för unga bör undersökas närmare.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet D8:1, D9:1, D9:2, D9:3, G169:2, G172:2.

Motion D8

Västerås arbetarekommun – enskild

Öka möjligheten för unga att ta sig in på bostadsmarknaden

Bristen på bostäder gör det svårt för unga i större städer att få tillgång till en egen bostad.

Då antalet hyresrätter minskar och yngres möjlighet att köpa en bostadsrätt är begränsad blir konsekvensen att man tvingas bo kvar hemma eller hyra i andra hand och så vidare.

Alla oavsett inkomst och ålder måste ha rätt till en egen bostad.

Vi föreslår:

D8:1 att partikongressen förändrar bostadspolitiken så att ungas möjlighet att inträda på bostadsmarknaden underlättas.

Daniel Pettersson och Anders Persson

Västerås arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion D9

Linköpings arbetarekommun

Bostadspolitisk motion med målgrupp unga vuxna

Ungdomar är den grupp i samhället som har störst svårigheter att komma in på arbetsmarknaden och därmed få en etablerad ekonomi. En stabil inkomst är ju, som bekant, ett krav för bostadslån. Detta i sin tur leder till att allt fler ungdomar mot sin vilja tvingas bo hemma allt längre.

Förändringarna på bostadsmarknaden med slopade subventioner för nybyggnation av hyresrätter och en allt större andel byggnation av bostadsrätter, som kräver insats i form av sparad (eller lånat) kapital, gör det svårare än än inte omöjligt för ungdomsgruppen att få in en fot på bostadsmarknaden.

För att underlätta för ungdomarna att etablera sig på bostadsmarknaden föreslås följande:

- Ett statligt ungdomslån för bostad.
- Riktat lån till ungdomsgruppen 20-27 år.
- Ungdomslånet utformas som ett engångslån som kan uppgå till ett visst antal procent av köpeskillingen eller maximeras till ett visst belopp.
- Vad gäller ränta och återbetalningstakten kan dessa beräknas likt studielånen (CSN).
- Beloppet är bundet till individen och bostaden. Vid försäljning av bostaden löses lånet ut och innehavaren behåller överskjutande vinst, som beskattas, och kan användas som insats för nästa boende. Lånet eller bostaden kan alltså inte överlåtas till någon annan, överlåtelse av bostad kan endast ske genom försäljning och utlösen av lån. Skulle försäljningspriset vara lägre än lånesumman betalas mellanskillnaden tillbaka av låntagaren enligt modellen för studielånen.
- Om man istället väljer att bo kvar i lägenheten betalar man av lånet likt ett studielån, med en ränta som baseras på prisbasbeloppet. Längsta tid för återbetalning, enligt lån från CSN, är 25 år.
- Om man så vill kan man välja att lösa ut lånet i förtid.

Perspektiv som gör förslaget värt att beakta

Liksom Sveriges modell av studielån har underlättat för ungdomar med olika social, ekonomisk och etnisk bakgrund att studera vidare skulle statliga ungdomslån kunna bryta segregation i bostadsområden och leda till ett bättre integrerat, hållbart, samhälle. Detta då ungdomarna blir friare i sina val av boplatser än sin föräldrageneration.

Bostadslånets max-belopp syftar till att underlätta införskaffandet av en rimligt stor bostad till ett rimligt pris detta kan då leda till att områden med lägre priser åter blir attraktiva. Risken för spekulation blir små då lånet är bundet till en person och endast kan nyttjas en gång.

Viss risk för att bostadsmarknaden anpassar sig till lånet eller att efterfrågan på billigare bostäder ökar, och därmed priset, finns. Men det är också möjligt att marknaden söker vägar för att bygga bostäder i "rätt" prisklass för ungdomsgruppen.

Vi föreslår därför:

D9:1 att uppdraga till länets riksdagsmän att föra motionen vidare till ansvarig bostadspolitiker,

D9:2 att undersöka om detta förslag kan genomföras,

D9:3 att motionen arbetas in i den bostadspolitik som kongressen fattar beslut om.

Bo Andersson Byggfackens socialdemokratiska förening, Mari Hultgren Åkerbo-Tannefors socialdemokratisk förening och Lars Berg Byggnads socialdemokratisk förening
Linköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Ungas levnadsvillkor

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

C30:7, D10:1, D10:6, D10:8, D11:1, D11:2, D12:1, D12:2, D12:3, D12:4, D13:1, D13:2, D14:1, D14:2, D15:1, D15:5, D15:6, D15:8, D16:1, D16:5, D16:6, D16:8, D17:1, D18:1, D18:2, D22:4, D22:5, D22:6, D22:7, E131:4, E131:5, E132:4 (studiemedel)

Motion C30:7 (Stockholms arbetarekommun) yrkar att de tillägg som studerande med barn får inom studiemedelssystemet kraftig utökas. Motion D22:4–7 (Stockholms arbetarekommun) yrkar att återbetalningsreglerna för studielånet ändras så att storleken på återbetalningen baseras på aktuell inkomst, att studiemedlet skrivs upp årligen utifrån köpkraftsindex, att studiemedlet höjs, samt att fribeloppet enbart beräknas på de månader som studiemedel utbetalas. Motion D10:1,6,8 (Luleå arbetarekommun) yrkar att Socialdemokraterna verkar för att studiemedlet höjs till 8 500 kronor per månad och att minst hälften utgörs av bidrag, att Socialdemokraterna verkar för att återbetalningsreglerna ändras så att storleken på återbetalningen baseras på aktuell inkomst samt att Socialdemokraterna verkar för att studiemedlet skrivs upp årligen utifrån köpkraftsindex. Motion D11:1–2 (Uppvidinge arbetarekommun) yrkar att studiebidrag till gymnasieelever införs 12 månader/år fram till 18-årsdagen och att studiebidraget jämföras med barnbidraget för ungdomar mellan 16–18 år. Motion D12:1–4 (Uppvidinge arbetarekommun) yrkar att Socialdemokraterna aktivt arbetar för att inackorderingstillägget ses över och höjs, att Socialdemokraterna verkar för att detta belopp värdesäkras genom att knyta det till prisbasbeloppet eller dylikt, att Socialdemokraterna aktivt arbetar för att inkomstgränsen för det extra tillägget ses över och höjs samt att Socialdemokraterna verkar för att det extra tillägget inte räknas som inkomst då det kommunala försörjningsstödet samt kronofogdens förbehållsbelopp beräknas. Motion D13:1–2 (Skövde arbetarekommun) yrkar att bidragsdelen i studiemedlen höjs så det blir 50 procent lån, 50 procent bidrag samt att knyta studiestöden till den allmänna prisutvecklingen. Motion D14:1–2 (Arboga arbetarekommun) föreslår att studiemedlens lånedel inte ska omfattas av återkravet samt att regelverket kring fribeloppet ändras till att bara gälla bidragsdelen. Motion D15:1, 5–6, 8 (Huddinge arbetarekommun) föreslår att studiemedlet höjs till 8 500 kronor per månad och att minst hälften utgörs av bidrag, att årsstudietiden ska utökas (eventuellt frivilligt) och att studiemedelssystemet ska anpassas till helårsförsörjning. Att en större översyn görs över terminssystemet, att återbetalningsreglerna ändras så att storleken på återbetalningen baseras på aktuell inkomst samt att studiemedlet skrivs upp årligen utifrån köpkraftsindex. Motion D16:1, 5–6, 8 (enskild, Malmö arbetarekommun) yrkar att studiemedlet höjs till 8 500 kronor per månad och att minst hälften utgörs av bidrag, att tre terminer system införs med fem veckors betald semester, att återbetalningsreglerna ändras så att storleken på återbetalningen baseras på aktuell inkomst samt att studiemedlet skrivs upp årligen utifrån köpkraftsindex. Motion D17:1 (Lunds arbetarekommun) yrkar att återbetalning av studielån som huvudregel inte ska behöva ske förrän den återbetalningsskyldige har fått ett jobb. Motion D18:1–2 (Lunds arbetarekommun) yrkar att partiet ska arbeta för att de sammanlagda studiemedlen för heltidsstuderande höjs med minst 1000 kronor per månad från dagens nivå, senast efter valet 2010 samt att arbeta för att studiemedelnivån binds till konsumentprisindex för att motverka

att studiemedlen med tiden minskar med inflationen. Motion E131:4–5 (Umeå arbetarekommun) yrkar att studiemedlet höjs till minst 8 500 kronor per månad, att minst hälften utgörs av bidrag och att studiemedlet sedan skrivs upp årligen utifrån köpkraftsindex (enskild) samt att studiemedelssystemet ska anpassas till helårsförsörjning. Motion E132:4 (Västerbottens socialdemokratiska partidistrikt) yrkar att studiemedelssystemet ska anpassas till helårsförsörjning.

Det är viktigt att studenter har goda ekonomiska villkor. Jämfört med många andra grupper i samhället har studenterna en tuff ekonomisk situation. Partistyrelsen vill därför på sikt höja studiemedlen. Det är kunskap och forskning som är vårt lands starkaste konkurrensfördel. Ett bra studiestöd ska ge individer möjligheter och i förlängningen högre tillväxt för samhället. Utgångspunkten för vår syn på studiemedelssystemet är att heltidsstuderande ska kunna klara sin försörjning från studiemedlet och andra kompletterande stöd. Men att arbeta under studierna ger inte bara ett välbehövligt ekonomiskt tillskott utan också värdefulla erfarenheter och kontakter i arbetslivet. Därför är det viktigt med en nivå på fribeloppet som ger studenterna möjlighet att ha en rimlig inkomst utan att studiemedlet reduceras.

Många studenter upplever sin ekonomiska situation som pressad. Det finns inte utrymme för det oväntade, ett tandläkarbesök eller behov av medicin. Inte minst studenter med barn har en tuff ekonomisk situation. I riksdagen har därför vi socialdemokrater lagt förslag både om höjt studiemedel, höjt fribelopp och höjda bidrag till studenter med barn under de senaste åren.

Redan under den förra mandatperioden genomfördes den dåvarande socialdemokratiska regeringen flera viktiga förstärkningar av studenternas ekonomi. Det generella studiemedlet höjdes med 300 kronor per månad. Ett särskilt tilläggbidrag till studerande med barn infördes. Den socialdemokratiska regeringen införde även subventioner för byggande av små- och medelstora hyresrätter, vilket kom att stärka tillgången på boende för studenter, något som hänger intimt samman med studenternas ekonomi. Den borgerliga regeringen har nu avskaffat detta stöd för bostadsbyggande.

Den parlamentariskt sammansatta studiesociala kommittén i riksdagen föreslog våren 2009 att studiemedlet i framtiden ska beräknas på månadsbasis (och inte som idag för fyra veckor). Tillsammans med en höjning skulle detta innebära cirka 9 000 kronor per månad. Partistyrelsen vill verka för en höjning, men inte låsa fast sig vid något exakt belopp. Studenternas ekonomi måste behandlas som helhet, och den exakta nivån för en höjning av studiemedlet beror delvis på studiemedelssystemets övriga delar och villkor. Slutligen måste hänsyn tas till det statsfinansiella utrymmet för en höjning. Av samma skäl är partistyrelsen inte beredd att låsa fast sig vid en exakt relation mellan lånedel och bidragsdel i studiemedlet. En höjning av bidragsdelen från dagens dryga 34 procent till 50 procent skulle vara mycket kostsamt och starkt försvåra en höjning av totalbeloppet. En höjning av totalbeloppet kan också vara mer effektivt för att uppnå studiemedelssystemets syften och utgångspunkter. Partistyrelsen menar också att det är viktigt att studiemedlet värdesäkras. Idag räknas studiemedlet upp årligen upp med prisbasbeloppet och partistyrelsen menar att denna metod för värdesäkring är rimlig.

Studier innebär i de flesta fall att individens risk för arbetslöshet minskar och lönenivån ökar. Inte bara samhället utan även individen tjänar alltså ekonomiskt på studier. Därför är det rimligt att studielån betalas tillbaka. Det finns dock flera skyddsmekanismer som till det yttersta ska förhindra att studieskulder går till inkasso eller blir ett ärende hos kronofogdemyndigheten. Den ansvariga myndig-

heten CSN har därför ett samhällsuppdrag att se till att låntagarna inte hamnar i en skuldfälla som ger orimliga konsekvenser. Låntagare kan också få nedsättning av årsbeloppet vid problem att betala tillbaka, till exempel på grund av arbetslöshet, samt avskrivning av sina lån på grund av ålder, sjukdom eller andra synnerliga skäl. I flera år har återkraven och skulden hos kronofogden för studielån minskat. Partistyrelsen anser därför att dagens villkor är väl avvägda.

Studiemedelnivån och fribeloppet hänger samman. I och med att resurserna till studiemedelssystemet ska ha sin tyngdpunkt i att möjliggöra studier för så många som möjligt, är en viss behovsprövning rimlig. De som studerar vid sidan om ett välbetalt arbete är inte en prioriterad målgrupp för att få studiebidrag eller subventionerade lån. För att det inslag av behovsprövning som finns i och med fribeloppsgränsen ska vara meningsfullt, behöver gränsen baseras på årsinkomst. Samtidigt menar partistyrelsen att fribeloppet inte ska sätta hinder för den som vill arbeta vid sidan om sina studier.

Flera motionärer yrkar att studiemedelssystemet ska anpassas till en helårsförsörjning. Partistyrelsen är positiv till att studenter ska kunna studera och därigenom också få studiemedel under en större del av året. Detta kan ske genom att högskolor tillämpar treterminssystem eller genom ett utökat och kvalitetssäkrat utbud av studier under sommaren. Partistyrelsen menar att utbildningsanordnarna har ett stort ansvar men utesluter inte ytterligare styrning för att åstadkomma detta.

Studerande ungdomar i åldern 16–20 år får studiebidrag. I samband med 1990-talets budgetsanering upphörde utbetalningen av studiebidraget under sommarmånaderna. I takt med att statens ekonomi har förbättrats har den socialdemokratiska regeringen höjt studiebidraget i samma omfattning som barnbidraget – från 640 kronor i månaden 1997 till 1 050 kronor i månaden idag. Därtill kan den studerande få ett extra tillägg på maximalt 855 kronor i månaden, beroende på familjens ekonomi. Studiebidraget betalas numera ut under tio månader, i stället för nio månader som var fallet tidigare. Studerande ungdomar har därmed fått ta del av de reformer och förbättringar under de senaste åren. Partistyrelsen anser att önskemålet om utbetalningar även under sommaren obeaktat de studerandes sysselsättning måste vägas mot andra mer prioriterade och nödvändiga välfärdsreformer. Istället bör fler ungdomar stimuleras att använda delar av sommaren för kompletterande studier eller för att få en första kontakt på arbetsmarknaden.

Inackorderingstillägget för kommunala skolor räknas årligen upp med prisbasbeloppet, som beror beroende på avståndet mellan föräldrahemmet och skolan där man går. Partistyrelsen ser för närvarande inget utrymme för förändringar av inackorderingsstödet. Partistyrelsen anser också att försörjningsstödet måste behandlas i sin helhet. Förändringar vad gäller vilka ersättningar som ska räknas som inkomst i det kommunala försörjningsstödet eller i Kronofogdemyndighetens förbehållsbelopp bör ses över i ett samlat sammanhang.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionerna D10:6, D11:1, D11:2, D12:1, D12:3, D13:1, D14:1, D14:2, D15:6, D17:1, D22:4, D22:7,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet C30:7, D10:1, D10:8, D12:2, D12:4, D13:2, D15:1, D15:5, D15:8, D16:1, D16:5, D16:6, D16:8, D18:1, D18:2, D22:5, D22:6, E131:4, E131:5, E132:4.

Motion D10

Luleå arbetarekommun

Ekonomisk och social trygghet för studenter

Studier är för samhället en lika viktig sysselsättning som arbete. Att många människor går vidare till högre studier är av största vikt för ett utvecklat välfärdssamhälle. Studenter bör därför erbjudas goda studievillkor och ingen ska avskräckas från att studera på grund av ekonomisk otrygghet.

Studenter ska ha samma sociala trygghet som förvärsarbetande. Studenters stress och dåliga hälsa beror inte bara på förutsättningarna på lärosätet. De ekonomiska systemen, framför allt studiemedelssystemet, ger ett dåligt skydd för studenter som hamnar i kläm. Studenter har, i fast penningvärde räknat, förlorat en stor del av sin inkomst sedan tidigt 90-tal. Detta har resulterat i att studiemedlet ofta inte räcker för att täcka studenternas basala behov och många studenter tvingas ta ekonomisk hjälp från sina anhöriga. Långt ifrån alla har den möjligheten, vilket skapar ett stressmoment för många studenter och kan leda till att studenter som inte har möjligheten att låna pengar av anhöriga tvingas arbeta vid sidan av studierna, hoppas av eller inte vågar påbörja studier. Det är framför allt studenter med icke-akademisk bakgrund som missgynnas av ett otillräckligt studiemedel och socialförsäkringssystem för studenter. En höjning av studiemedlets totalbelopp skulle lösa delar av detta. Jag anser också att minst hälften av studiemedlet ska utgöras av bidrag.

Det faktum att studenter bara förväntas studera och därmed också är försörjda 40 veckor om året innebär en rad problem för studenterna och för samhället. För de enskilda studenterna innebär det en ekonomiskt osäker situation där de låga månadsinkomsterna dessutom i värsta fall ska räcka till att lägga undan för att försörja också det långa studieuppehållet under sommaren. De studenter som får ett sommarjobb kan kanske försörja sig men får å andra sidan ingen semester. Att sommaren är studiefri innebär också att utbildningen tar längre tid än vad som är nödvändigt med konsekvenser för såväl individ som lärosäten. Dyra lokaler står outnyttjade stora delar av året. Möjligheten till helårsstudier skulle innebära en högre genomströmning av studenter och på så sätt förbättra utbildningssystemets effektivitet, samt underlätta för studenter som inte vill eller kan hitta ett sommarjobb. I ett system med heltidsstudier bör också betald semester ingå. En översyn av nuvarande terminssystem behövs till förmån för ett mer flexibelt system. Eventuellt kan sommarstudier vara frivilligt men då ska relevanta kurser ges på sommaren.

Det bör också skapas en möjlighet för studenter att vara föräldralediga eller sjuka. Förutom att totalbeloppet i studiemedelssystemet är lågt, och många studenter lever i en konstant pressad ekonomisk situation, så kan konsekvenserna bli förödande för den som blir sjuk, gravid, arbetslös på sommaren eller av andra skäl tvingas avbryta sina studier. Studenter har 30 dagars karenstid i studiemedelssystemet och har idag ingen möjlighet att bli sjukskriven på deltid.

Idag utgår det en föräldrapenning om 180 kronor om dagen till föräldralediga, 5400 kronor per månad, ett belopp som gör det svårt om inte omöjligt för studenter att skaffa barn under sin studietid. Möjligheterna för studenter att kunna slutföra sina studier bör förbättras, oavsett barn, sjukdom osv. Studiemedlet ska användas för sitt ändamål – att täcka levnadsomkostnader vid studier. En särskild sjukförsäkring bör bekosta sjukdom och föräldraförsäkringen föräldraskap. Och studerande ska, liksom andra medborgare vid sjukdom och föräldraskap, erhålla inkomstrelaterade ersättningar.

Många utexaminerade studenter har enorma studielån som idag ska betalas tillbaka inom 25 år. Idag är återbetalningssystemet inte flexibelt utformat och slår hårt mot vissa grupper. Högutbildade med låglöneyrken drabbas hårt i början av sina yrkeskarriärer,

liksom forskarstuderande som endast har utbildningsbidrag eller stipendiefinansiering. Därför kräver vi att återbetalningsreglerna ändras så att storleken på återbetalningen baseras på inkomsten. Det skulle ge ett mer rättvist system.

Med anledning av ovanstående yrkar jag:

- D10:1 att Socialdemokraterna verkar för att studiemedlet höjs till 8.500 kronor per månad och att minst hälften utgörs av bidrag,
- D10:2 att Socialdemokraterna verkar för att möjlighet till deltidssjukskrivning för studenter införs och att trygghetssystemet för studenter vid sjukdom ses över samt att systemet med dagens karensdagar slopas,
- D10:3 att Socialdemokraterna verkar för att föräldraförsäkringen för studenter förbättras i enlighet med motionen,
- D10:4 att Socialdemokraterna verkar för att studerandevillkoret i a-kassan återinförs,
- D10:5 att Socialdemokraterna verkar för att årsstudietiden ska utökas (eventuellt frivilligt) och att studiemedelssystemet ska anpassas till helårsförsörjning. Att en större översyn görs över terminssystemet,
- D10:6 att Socialdemokraterna verkar för att återbetalningsreglerna ändras så att storleken på återbetalningen baseras på aktuell inkomst,
- D10:7 att Socialdemokraterna verkar för att studenter som befinner sig i slutet av sin utbildning ska beviljas undantag från taket för antal studietermener med studiemedel, för att kunna slutföra sina studier,
- D10:8 att Socialdemokraterna verkar för att studiemedlet skrivs upp årligen utifrån köpkraftsindex.

Johan Lennartsson

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D11

Uppvidinge arbetarekommun

Studiebidrag till gymnasieelever

I Sverige har utbildningsprocessen förändrats så att nästan alla ungdomar idag läser tre år på gymnasiet. Det är positivt att allt fler idag har möjlighet till en bra utbildning.

Det som inte har förändrats är hur ofta studiebidragen betalas ut, som gymnasieelev efter det man fyllt 16 år och barnbidraget upphört så utgår studiebidrag tio gånger per läsår.

I dagens Sverige kan ungdomar i regel inte försörja sig själva förrän vid cirka 19 års ålder. Ett barn under 16 år får barnbidrag tolv månader om året, en ungdom över 16 får studiemedel tio månader.

Detta kan i många familjer med två, tre tonåringar vara ett ekonomiskt problem, med tanke på vad tonåringar kostar för en familj i mat och kläder och vad de har för egna krav på fickpengar. Det handlar om att klassklyftorna ökar, de ungdomar som råkar vara födda i en familj med låga inkomster eller med arbetslösa föräldrar har inte samma möjlighet. Att få sommarjobb som sexton eller sjuttonåring kan vara besvärligt då många arbetsgivare vill att ungdomarna ska ha fyllt 18 år.

Som ett led i samhällets förändring av utbildning bör man se över studiebidragssystemet vad det gäller gymnasieelevers studiemedel för införande av studiemedel tolv gånger per år.

Vi föreslår:

D11:1 att studiebidrag till gymnasieelever införs 12 månader/år fram till 18-årsdagen,

D11:2 att studiebidraget jämföras med barnbidraget för ungdomar mellan 16-18 år.

Carina Adolfsson Elgestam, Uppvidinge arbetarekommun

Uppvidinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D12

Uppvidinge arbetarekommun

Kunskap är makt – Rätten till utbildning

Socialdemokraterna står för solidaritet och jämlikhet

Vi värnar om barnen och om allas rätt till en bra utbildning. Vi anser att alla barn förtjänar en bra start i livet, oavsett tjockleken på föräldrarnas plånbok och att inga barn ska utestängas från förskola/skola. Vi tror att ökade kunskaper ger människor större förutsättningar att utvecklas, påverka sina liv och få mer inflytande i samhället. För oss är det självklart att alla barn har rätt att gå i en bra skola och att lika chanser kräver olika resurser.

Med hänvisning till ovanstående anser jag att vi (Socialdemokraterna) måste engagera oss mer i gymnasiefrågan och då främst gällande sambandet mellan familjernas ekonomi och barnens utbildning.

Jag är själv bosatt i en mindre kommun och vårt eget gymnasium erbjuder ett smalt utbud av program vilket gör att många elever måste söka sig utanför den egna kommunen för att hitta utbildningar som passar deras talang, ambition och personliga intresse. Där uppstår det första problemet eftersom eleverna i stor utsträckning hänvisas till friskolor. Om elever skulle söka till en annan kommuns gymnasieskola hamnar de längst ner på skolans intagningslista, elever från den egna kommunen går före. Det andra problemet uppstår då eleven vill gå ett program på en skola som ligger långt från hemorten.

CSN handlägger inackorderingstillägg och extra tillägg för friskoleelever.

CSN:s belopp för inackorderingstillägg har inte utvecklats nämnvärt under de senaste 20 åren och har inte förändrats överhuvudtaget sedan 1995. Tillägget täcker idag långt ifrån de extra kostnader som uppstår för en familj då deras barn vill studera utanför sin egen hemkommun.

Det extra tillägget kan sökas om din familj har en sammanlagd inkomst som är lägre än 125 000 kronor/år, det vill säga långt under gränsen för så kallat existensminimum.

Därför kan man dra slutsatsen att de som kan ansöka om detta bidrag i de allra flesta fall får försörjningsstöd av sin kommun. Då kan man också misstänka att bidraget från CSN räknas som inkomst, då försörjningsstödet beräknas, vilket gör att familjens ekonomi inte förbättras, trots att det är tilläggets intentioner.

Med anledning av detta föreslår jag:

D12:1 att Socialdemokraterna aktivt arbetar för att inackorderingstillägget ses över och höjs,

D12:2 att Socialdemokraterna verkar för att detta belopp värdesäkras genom att knyta det till prisbasbeloppet eller dylikt,

D12:3 att Socialdemokraterna aktivt arbetar för att inkomstgränsen för det extra tillägget ses över och höjs,

D12:4 att Socialdemokraterna verkar för att det extra tillägget inte räknas som inkomst då det kommunala försörjningsstödet, samt kronofogdens förbehållsbelopp, beräknas.

Camilla Ymer, Uppvidinge S-kvinnor

Uppvidinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D13

Skövde arbetarekommun

Bättre villkor för högskolestudenter

Än i dag spelar social bakgrund en avgörande roll för människors möjlighet att studera. Den sociala och etniska snedrekryteringen är ett av högskolans stora problem. För att bredda rekryteringen till högskolan så krävs ett generöst studiemedelssystem. Därför måste storleken på bidragsdelen i studiemedlet höjas. Studiemedlen bör bestå av hälften lån, hälften bidrag.

Studiemedlet har inte följt prisutvecklingen under 1990-talet.

De flesta grupper i samhället har fått sina löner eller ersättningar höjda med regelbundenhet för att hänga med i prisutvecklingen. Ett stort undantag är studenterna som blivit fattigare och fattigare. Ibland görs punktinsatser för att förbättra villkoren för de studerande, men detta till trots är läget riktigt dåligt. Ett sätt att komma tillrätta med studenternas villkor är att knyta studiestöden till den allmänna prisutvecklingen.

Vi föreslår partikongressen att besluta:

D13:1 att bidragsdelen i studiemedlen höjs så det blir 50 procent lån, 50 procent bidrag,

D13:2 att knyta studiestöden till den allmänna prisutvecklingen.

Anita Löfgren och Emelie Löfgren

Skövde arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D14

Arboga arbetarekommun

Ändra regelverket kring fribelopp och återkrav vid vuxenstudier

Studiemedel är pengar man kan få när man studerar och består av både bidrag och lån. Man väljer själv om man bara vill ansöka om bidrag eller om man vill komplettera med lån. Lånet ska sedan betalas tillbaka.

Det är inte särskilt ovanligt att vuxna myndiga människor, som redan hunnit skaffa både hus och familj, väljer att sadla om och börjar studera. Man har tröttnat på det jobb man har och inser att man vill ägna sig åt något helt annat. För att klara av sina studier och ändå lyckas behålla både hus, bil och betala dagisplatser och så vidare så måste oftast båda föräldrarna ha en bra inkomst. Man gör allt man kan för att kunna arbeta och tjäna lite extra medan man studerar. Detta motarbetas tyvärr.

Som regelverket är utformat så är det snart en omöjlighet för småbarnsföräldrar att vuxenstudera. Man får inte arbeta så mycket som man behöver för då straffas man och blir av med studiemedlen. Återkrav utfärdas på både bidrag och lånedel.

Om man till exempel läser 20 veckor på heltid under ett kalenderhalvår får man ha inkomster upp till 53 500 kronor, (2008-12-10), utöver studiemedlen. Detta belopp kallas fribelopp. Ett belopp som är alldeles för lågt satt.

Att man får återkrav på bidragsdelen kan vara förståeligt då detta är finansierat med

skattemedel, men att man får återkrav på lånedelen som man ändå kommer att få betala tillbaka är inte acceptabelt. Denna regel gör det, näst intill, omöjligt för en tvåbarnsförälder med hus och hem att klara av att studera och det främjar definitivt inte möjligheten till vuxenstudier – tvärtom.

Det här är inte synonymt med det Sverige vi byggt upp och som vi påstår är möjligheternas land utan är snarare ovärdigt ett land som vårt. Bor man dessutom i storstadsregionerna med de kostnadsnivåer som råder där, på villoroch så vidare så straffas man än mer.

Därför yrkar jag att Socialdemokraterna verkar för:

D14:1 att studiemedlens lånedel inte ska omfattas av återkravet,

D14:2 att regelverket kring fribeloppet ändras till att bara gälla bidragsdelen.

Agneta Bode

Arboga arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D15

Huddinge arbetarekommun

Ekonomisk och social trygghet för studenter

Studier är för samhället en lika viktig sysselsättning som arbete. Att många människor går vidare till högre studier är av största vikt för ett utvecklat välfärdssamhälle. Studenter bör därför erbjudas goda studievillkor och ingen ska avskräckas från att studera på grund av ekonomisk otrygghet.

Studenter ska ha samma sociala trygghet som förvärvsarbetande. Studenters stress och dåliga hälsa beror inte bara på förutsättningarna på lärosätet. De ekonomiska systemen, framför allt studiemedelssystemet, ger ett dåligt skydd för studenter som hamnar i kläm. Studenter har, i fast penningvärde räknat, förlorat en stor del av sin inkomst sedan tidigt 90-tal. Detta har resulterat i att studiemedlet ofta inte räcker för att täcka studenternas basala behov och många studenter tvingas ta ekonomisk hjälp från sina anhöriga. Långt ifrån alla har den möjligheten, vilket skapar ett stressmoment för många studenter och kan leda till att studenter som inte har möjligheten att låna pengar av anhöriga tvingas arbeta vid sidan av studierna, hoppar av eller inte vågar påbörja studier. Det är framför allt studenter med ickeakademisk bakgrund som missgynnas av ett otillräckligt studiemedel och socialförsäkringssystem för studenter. En höjning av studiemedlets totalbelopp skulle lösa delar av detta. Vi anser också att minst hälften av studiemedlet ska utgöras av bidrag.

Det faktum att studenter bara förväntas studera och därmed också är försörjda 40 veckor om året innebär en rad problem för studenterna och för samhället. För de enskilda studenterna innebär det en ekonomiskt osäker situation där de låga månadsinkomsterna dessutom i värsta fall ska räcka till att lägga undan för att försörja sig också det långa studieuppehållet under sommaren. De studenter som får ett sommarjobb kan kanske försörja sig men får å andra sidan ingen semester. Att sommaren är studiefri innebär också att utbildningen tar längre tid än vad som är nödvändigt med konsekvenser för såväl individ som lärosäten. Dyra lokaler står outnyttjade stora delar av året. Möjligheten till helårsstudier skulle innebära en högre genomströmning av studenter och på så sätt förbättra utbildningssystemets effektivitet, samt underlätta för studenter som inte vill eller kan hitta ett sommarjobb. I ett system med heltidsstudier bör också betald semester ingå. Vi vill därför öppna för översyn av nuvarande terminssystem till förmån för ett mer flexibelt system. Eventuellt kan sommarstudier vara frivilligt men då ska relevanta kurser ges på sommaren.

S-studenter vill också skapa en möjlighet för studenter att vara föräldralediga eller sjuka. Förutom att totalbeloppet i studiemedelssystemet är lågt, och många studenter lever i en konstant pressad ekonomisk situation, så kan konsekvenserna bli förödande för den som blir sjuk, gravid, arbetslös på sommaren eller av andra skäl tvingas avbryta sina studier. Studenten har 30 dagars karenstid i studiemedelssystemet och har idag ingen möjlighet att bli sjukskriven på deltid. Idag utgår det en föräldrapenning om 180 kronor om dagen till föräldralediga, 5 400 kronor per månad, ett belopp som gör det svårt om inte omöjligt för studenter att skaffa barn under sin studietid. Möjligheterna för studenter att kunna slutföra sina studier bör förbättras, oavsett barn, sjukdom och så vidare. Studiemedlet ska användas för sitt ändamål – att täcka levnadsomkostnader vid studier. En särskild sjukförsäkring bör bekosta sjukdom och föräldraförsäkringen föräldraskap. Och studerande ska, liksom andra medborgare vid sjukdom och föräldraskap, erhålla inkomstrelaterade ersättningar.

Många utexaminerade studenter har enorma studielån som idag ska betalas tillbaka inom 25 år. Idag är återbetalningssystemet inte flexibelt utformat och slår hårt mot vissa grupper. Högutbildade med låglöneyrken drabbas hårt i början av sina yrkeskarriärer, liksom forskarstuderande som endast har utbildningsbidrag eller stipendiefinansiering. Därför kräver vi att återbetalningsreglerna ändras så att storleken på återbetalningen baseras på inkomsten. Det skulle ge ett mer rättvist system.

Sapere Aude, S-studenter på Södertörns Högskola yrkar därför på:

D15:1 att studiemedlet höjs till 8 500 kronor per månad och att minst hälften utgörs av bidrag,

D15:2 att möjlighet till deltidssjukskrivning för studenter införs och att trygghetssystemet för studenter vid sjukdom ses över samt att systemet med dagens karensdagar slopas,

D15:3 att föräldraförsäkringen för studenter förbättras i enlighet med motionen,

D15:4 att studerandevillkoret i a-kassan återinförs,

D15:5 att årsstudietiden ska utökas (eventuellt frivilligt) och att studiemedelssystemet ska anpassas till helårsförsörjning. Att en större översyn görs över terminssystemet,

D15:6 att återbetalningsreglerna ändras så att storleken på återbetalningen baseras på aktuell inkomst,

D15:7 att studenter som befinner sig i slutet av sin utbildning ska beviljas undantag från taket för antal studietermener med studiemedel, för att kunna slutföra sina studier,

D15:8 att studiemedlet skrivs upp årligen utifrån köpkraftsindex.

Sapere Aude, S-studenter på Södertörns Högskola

Huddinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D16

Malmö arbetarekommun – enskild

Ekonomisk och social trygghet för studenter

Studier är för samhället en lika viktig sysselsättning som arbete. Att många människor går vidare till högre studier är av största vikt för ett utvecklat välfärdssamhälle. Studenter bör därför erbjudas goda studievillkor och ingen ska avskräckas från att studera på grund av ekonomisk otrygghet. Studenter ska ha samma sociala trygghet som förvärsarbetande. Studenters stress och dåliga hälsa beror inte bara på förutsättningarna på lärosätet. De ekonomiska systemen, framför allt studiemedelssystemet, ger ett dåligt skydd för studenter

som hamnar i kläm. Studenter har, i fast penningvärde räknat, förlorat en stor del av sin inkomst sedan tidigt 90-tal.

Detta har resulterat i att studiemedlet ofta inte räcker för att täcka studenternas basala behov och många studenter tvingas ta ekonomisk hjälp från sina anhöriga. Långt ifrån alla har den möjligheten, vilket skapar ojämlikhet mellan studenter och kan leda till att studenter som inte har möjligheten att låna pengar av anhöriga tvingas arbeta vid sidan av studierna, hoppas av eller inte vågar påbörja studier. Det är framför allt studenter med ickeakademisk bakgrund som missgynnas av ett otillräckligt studiemedel och socialförsäkringssystem för studenter. En höjning av studiemedlets totalbelopp skulle lösa delar av detta. Vi anser också att minst hälften av studiemedlet ska utgöras av bidrag.

Det faktum att studenter bara förväntas studera och därmed också är försörjda 40 veckor om året innebär en rad problem för studenterna och för samhället. För de enskilda studenterna innebär det en ekonomiskt osäker situation där de låga månadsinkomsterna dessutom i värsta fall ska räcka till att lägga undan för att försörja också det långa studieuppehållet under sommaren. De studenter som får ett sommarjobb kan kanske försörja sig men får å andra sidan ingen semester. Att sommaren är studiefri innebär också att utbildningen tar längre tid än vad som är nödvändigt med konsekvenser för såväl individ som lärosäten. Dyra lokaler står outnyttjade stora delar av året. Möjligheten till helårsstudier skulle innebära en högre genomströmning av studenter och på så sätt förbättra utbildningssystemets effektivitet, samt underlätta för studenter som inte vill eller kan hitta ett sommarjobb. I ett system med heltidsstudier bör också betald semester ingå. Vi vill därför införa ett treterminssystem.

S-studenter vill också skapa en möjlighet för studenter att vara föräldralediga eller sjuka. Förutom att totalbeloppet i studiemedelsystemet är lågt, och många studenter lever i en konstant pressad ekonomisk situation, så kan konsekvenserna bli förödande för den som blir sjuk, gravid, arbetslös på sommaren eller av andra skäl tvingas avbryta sina studier. Studenter har 30 dagars karenstid i studiemedelsystemet och har idag ingen möjlighet att bli sjukskriven på deltid. Idag utgår det en föräldrapenning om 180 kronor om dagen till föräldralediga, 5400 kronor per månad, ett belopp som gör det svårt om inte omöjligt för studenter att skaffa barn under sin studietid. Möjligheterna för studenter att kunna slutföra sina studier bör förbättras, oavsett barn, sjukdom och så vidare. Studiemedlet ska användas för sitt ändamål – att täcka levnadsomkostnader vid studier. En särskild sjukförsäkring bör bekosta sjukdom, föräldraförsäkring och föräldraskap. Och studerande ska, liksom andra medborgare vid sjukdom och föräldraskap, erhålla inkomstrelaterade ersättningar.

Många utexaminerade studenter har enorma studielån som idag ska betalas tillbaka inom 25 år. Idag är återbetalningssystemet inte flexibelt utformat och slår hårt mot vissa grupper. Högutbildade med låglöneyrken drabbas hårt i början av sina yrkeskarriärer, liksom forskarstuderande som endast har utbildningsbidrag eller stipendiefinansiering. Därför kräver vi att återbetalningsreglerna ändras så att storleken på återbetalningen baseras på inkomsten. Det skulle ge ett mer rättvist system.

S-studenter i Malmö yrkar därför på:

D16:1 att studiemedlet höjs till 8 500 kronor per månad och att minst hälften utgörs av bidrag,

D16:2 att möjlighet till deltidssjukskrivning för studenter införs och att trygghetssystemet för studenter vid sjukdom ses över samt att systemet med dagens karensdagar slopas,

D16:3 att föräldraförsäkringen för studenter förbättras i enlighet med motionen,

- D16:4 att studerandevillkoret i a-kassan återinförs,
- D16:5 att tre terminer system införs med 5 veckors betald semester,
- D16:6 att återbetalningsreglerna ändras så att storleken på återbetalningen baseras på aktuell inkomst,
- D16:7 att studenter som har en eller två terminer kvar på sin utbildning ska kunna beviljas undantag från taket för antal studiemånader med studiemedel, för att kunna slutföra sina studier,
- D16:8 att studiemedlet skrivs upp årligen utifrån köpkraftsindex,
- D16:9 att mer resurser satsas för att upprätthålla kvaliteten i högskolan när antalet platser utökas. Minst tio timmar läroled tid i veckan på alla program bör vara ett minimikrav.

Socialdemokratiska studenter i Malmö

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion D17

Lunds arbetarekommun

Arbete borde vara en förutsättning för återbetalning av studielån

Utbildning är en möjlighet till självförverkligande för den enskilde samtidigt som det är en investering i framtiden för samhället. Konjunktursvängningar innebär dock en risk för nyutexaminerade att temporärt stå utan arbete efter avslutad utbildning. Den arbetslöse, nyutexaminerade studenten står då inför faktum att återbetalning av studielån inte är kopplat till att man fått ett jobb, utan att staten börjar kräva in pengar automatiskt efter cirka sex månader.

Detta är något som måste förändras då den enskilde idag själv får bära hela risken för att en utbildning inte alltid ger arbete inom sex månader från examen. Denna risk är dessutom en av de faktorer som avskräcker personer från studieovana hem att söka sig till universitet och högskola.

Därför yrkar jag:

- D17:1 att återbetalning av studielån som huvudregel inte ska behöva ske förrän den återbetalningsskyldige har fått ett jobb.

Martin Andersson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D18

Lunds arbetarekommun

Stärk studiemedlen

Det svenska studiemedelssystemet har utformats för att möjliggöra för alla oavsett bakgrund att kunna studera, tyvärr är det mycket tveksamt om studiemedelssystemet lever upp till den målsättningen längre. Studiemedlen har undergrävt av ökade kostnader och studenternas ekonomiska situation har under ett långt antal år försämrats. Från början av 1980-talet till 2003 hade studenterna genom studiemedlets utveckling förlorat över 20 procent i köpkraft i förhållande till den allmänna prisutvecklingen (KPI).

De begränsade ekonomiska förutsättningarna som dagens studiemedelnivå innebär ger upphov till flera negativa effekter. Det är givetvis rimligt att studenter arbetar under

ferier, men många tvingas arbeta även vid de tillfällen då studierna kräver som mest tid och engagemang. Omfattande arbete vid sidan av studierna kan innebära att studieresultatet blir lidande och riskerar att sänka de svenska högskolestudenternas resultat. Studiemedlets begränsade förutsättningar medför också att många studenter klarar situationen endast i de fall de får ekonomiskt bidrag från föräldrar. För ytterligare en del medför de ekonomiska villkoren att de väljer bort högre studier på grund av den osäkra situation med att leva på studiemedel.

För att generellt förbättra förutsättningarna för alla att kunna studera bör bidragets andel av studiemedlen bör rimligtvis höjas. Men viktigast i nuläget är trots allt att höja den sammanlagda studiemedelnivån så att alla studenter får en rimlig ekonomisk situation. Som socialdemokrater måste vi stärka studiemedelssystemet, inte minst för att motverka den sociala snedrekryteringen. Vi måste förhindra att det blir en klassfråga – vem som har råd att studera, eller att valet av studieort utgår från om man har råd att flytta hemifrån eller ej. Det är dessutom viktigt för förståelsen av den generella välfärden att dagens och morgondagens studenter känner att de får det stöd som behövs under sina studier. Detta stöd behövs för att hålla tillbaka kraven på ökade akademikerlöner och därmed ökade löneklyftor, men också för att vidmakthålla den solidaritet som är grundläggande i en välfärdsstat.

Det krävs en uttalad ambition att stärka och säkra studiemedlen, vilket inte får stanna vid att studenterna får någon hundralapp extra i studiemedel under nästa mandatperiod. Socialdemokraterna i Lund föreslår därför att studiemedlet både höjs väsentligt, senast efter valet 2010, och att studiemedlen för framtiden inflationssäkras genom att bindas till konsumentprisindex.

Förslag till beslut:

D18:1 att arbeta för att de sammanlagda studiemedlen för heltidsstuderande höjs med minst 1 1 000 kronor per månad från dagens nivå, senast efter valet 2010,

D18:2 att arbeta för att studiemedelnivån binds till konsumentprisindex för att motverka att studiemedlen med tiden minskar med inflationen.

Björn Abelson och Anders Almgren

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

D10:7, D15:7, D16:7, D19:1, D20:1 (studiemedel för livslångt lärande)

Motionerna D10:7 (Luleå arbetarekommun) och D15:7 (Huddinge arbetarekommun) yrkar att Socialdemokraterna verkar för att studenter som befinner sig i slutet av sin utbildning ska beviljas undantag från taket för antal studietermener med studiemedel, för att kunna slutföra sina studier. Motion D19:1 (Umeå arbetarekommun) yrkar att studielån/studiemedel beviljas under hela arbetslivet. Motion D16:7 (enskild, Malmö arbetarekommun) yrkar att studenter som har en eller två terminer kvar på sin utbildning ska kunna beviljas undantag från taket för antal studietermener med studiemedel, för att kunna slutföra sina studier. Motion D20:1 (Umeå arbetarekommun) yrkar att synnerliga skäl ändras till särskilda skäl för studier på grundskolenivå i 3 kap 8 § studiestödslagen.

Sverige har ett internationellt sett generöst studiemedelssystem, även om det behöver förstärkas. Det finns inslag av behovsprövning i systemet, och en viktig utgångspunkt är att studielån ska betalas tillbaka. Studiebidrag ges i regel för sex års

studier på eftergymnasial nivå. Det finns en ålderstrappa som innebär att rätten till antal år med studiemedel minskar. Man har rätt till fullt studiebidrag (en tredjedel av studiemedlet, idag på knappt 8 000 kronor per månad) till och med det år man fyller 54. Det sistnämnda är en förbättring genomförd av den Socialdemokratiska regeringen under 2006, den tidigare gränsen var 50 år. Då studielån som regel avskrivs vid 63 års ålder menar partistyrelsen att dagens regler är väl avvägda.

Det är rimligt, av statsfinansiella skäl, för att bevara legitimiteten för ett generöst studiemedelssystem, och för att individen ska ha en realistisk möjlighet att betala tillbaka sina lån, att ha en begränsning av antalet terminer en studerande har rätt till studiemedel. Denna begränsning verkar dessutom generellt till en ökad genomströmning och en snabbare etablering på arbetsmarknaden. Det finns dock situationer där etableringen på arbetsmarknaden kan fördröjas av dessa regler. Studenter som är i slutfasen av sin utbildning behöver i vissa fall ta delvis eller fullständigt uppehåll i sina studier för att skaffa finansiering för sitt uppehälle på grund av att tiden för studiemedel tagit slut. Det är möjligt att ansöka om utökning av antal terminer med studiemedel, men detta kräver synnerliga skäl, något som idag tillämpas mycket restriktivt. Partistyrelsen menar att det, utifrån ett helhetsperspektiv på studiemedelssystemets konstruktion och konsekvenser, är rimligt att göra en översyn av utformningen och tillämpningen av denna regel i syfte att öka genomströmningen och undvika onödiga fördröjningar av etablering på arbetsmarknaden.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motion D19:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet D10:7, D15:7, D16:7, D20:1.

Motion D19 Umeå arbetarekommun

En översyn av möjligheten till studielån behövs

I en tid då vi går in i en nedåtgående konjunktur är det viktigt att vi rustar människor med goda utbildningsmöjligheter så att människor vid arbetslöshet kan öka sin anställningsbarhet.

Vi socialdemokrater har alltid slagits för en bra arbetsmarknadspolitik som har varit en möjlighet för den enskilda att kunna omskola sig till ett nytt arbetsmarknadsområde. Det är också en förutsättning för att vi ska klara av de pensionsavgångar och andra strukturförändringar som sker i samhället.

En person som idag är 54 år och blir arbetslös kan inte ta studielån eller få studiemedel för att omskola sig till annat arbete. Man bör då betänka att denna person har upp till 13 år kvar av arbetslivet. Ett års utbildning kan kanske innebära att denna person kan jobba tolv år till i arbetslivet. Därför måste vi återigen slåss för att alla människor ska ges samma förutsättningar att kunna utbilda sig.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

D19:1 att studielån/studiemedel beviljas under hela arbetslivet.

Skolrådslagsgruppen i Umeå arbetarekommun genom Hans Lindberg
Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D20

Umeå arbetarekommun

Utöka möjligheten att få studiemedel för grundskolestudier

I 3 kapitel 8 § studiestödslagen sägs att "för studier på grundskolenivå får studiemedel lämnas vid studier på heltid under sammanlagt högst 80 veckor till studerande som helt saknar grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning /.../ Till studerande som redan har grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning får studiemedel lämnas för sådana studier under sammanlagt högst 40 veckor."

Vidare sägs att "Studiemedel får lämnas under längre tid än som anges i första – tredje stycket, om det finns synnerliga skäl."

Vår uppfattning är att riksdagen bör besluta att synnerliga skäl ändras till särskilda skäl när det gäller studerande på grundskolenivå. Som det nu är så finns det ett litet utrymme för "misslyckanden". Vi tänker speciellt på de personer som inte är födda i Sverige och som kanske behöver längre tid på sig för att få en grundskolekompetens. Grundskolekompetens borde vara en mänsklig rättighet för boende i Sverige.

Denna ändring skulle vara bra för samhället, inte minst med tanke på integrationen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

D20:1 att synnerliga skäl ändras till särskilda skäl för studier på grundskolenivå i 3 kapitel 8 § studiestödslagen.

Dagmar Granholm, Sofiehems s-kvinnor och Mattias Mattsson, Ålidhem-Sofiehems socialdemokratiska förening

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

C30:10, D10:2, D10:3, D15:2, D15:3, D16:2, D16:3, D21:1, D22:1, D22:2 (socialförsäkringar och studenter)

Motion D10:2–3 (Luleå arbetarekommun) D15:2–3 (Huddinge arbetarekommun), motion D22:1-2 (Stockholms arbetarekommun) samt motion D16:2–3 (enskild, Malmö arbetarekommun) yrkar att möjlighet till deltidssjukskrivning för studenter införs och att trygghetssystemet för studenter vid sjukdom ses över samt att systemet med dagens karensdagar slopas och att föräldraförsäkringen för studenter förbättras i enlighet med motionen. Motion C30:10 (Stockholms arbetarekommun) menar att studerande som inte har kvalificerat till föräldraförsäkringen bör få en betydligt högre ersättning än garantinivån. Motion D21:1 (Malmö arbetarekommun) föreslår att reglerna för att få behålla SGI ändras så att även studenter som inte nyttjar CSN för att finansiera sina studier ska få behålla sin SGI under studieperioden.

Våra socialförsäkringar bygger på arbetsprincipen, det vill säga att det är arbete som ger inträde och tillgång till försäkringen. Det är också inkomsten som är skyddad av socialförsäkringarna. Samtidigt behövs skydd även för personer som till exempel studerar. Det är inte minst viktigt i ett samhälle där vi vill uppmuntra människor till det livslånga lärandet och ser till att det finns fler chanser att studera, även om man inte gör det direkt efter gymnasiet. Det innebär att många studenter blir föräldrar under studietiden. Även studenter blir förstås sjuka och har behov av annan försörjning än det traditionella studiemedlet. Därför finns ett antal regler om till exempel överhoppningsbar tid i försäkringarna så att man kan få tillgång till en inkomstbaserad ersättning även om man för tillfället studerar. För de studenter

som inte har rätt till någon inkomstbaserad ersättning alls finns regler om en lägsta ersättning i till exempel föräldraförsäkringen.

Socialförsäkringarna bygger på att människor arbetar och via arbetsgivaravgifter och egenavgifter för inbetalningar till systemet. En uppluckrad arbetslinje riskerar den ekonomiska stabiliteten i försäkringarna.

Det har länge funnits ett behov av att se över socialförsäkringarna. Därför tillsatte den dåvarande socialdemokratiska regeringen en förstudie med uppgift att arbeta fram underlag inför en kommande parlamentarisk utredning. De senaste årens grundläggande förändringar av socialförsäkringarna gör behovet än större av en genomgripande utredning. Partistyrelsen menar att det är angeläget att snart tillsätta en utredning med uppgiften att utforma framtidens socialförsäkringar som är byggda på principerna om arbetslinjen, människan i centrum, solidarisk finansiering, ersättning för inkomstbortfall och riskutjämning.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet C30:10, D10:2, D10:3, D15:2, D15:3, D16:2, D16:3, D21:1, D22:1, D22:2.

Motion D21 Malmö arbetarekommun

Rätten till att få studera med bibehållen sjukpenninggrundande inkomst (SGI)

Alla som arbetar har en sjukpenninggrundande inkomst (SGI), denna beräknas på aktuell eller tidigare arbetsinkomst. Vid tillfällen som sjukskrivning, föräldraledighet eller aktivitets- och sjukersättning är det SGI:n som avgör hur mycket ersättning som man får av försäkringskassan. Ersättningsnivån kan variera mycket och bygger på prisbasbeloppet som bestäms av regeringen och ändras varje år för att följa med i prisutvecklingen.

År 2009 är prisbasbeloppet 42 800 kronor. Den högsta sjukpenninggrundande inkomsten blir då 321 000 kronor och den lägsta 10 300 kronor (uppgifter från försäkringskassans hemsida www.forsakringskassan.se 20090228).

Den som får den lägsta nivån är den som inte har någon egentlig SGI att falla tillbaka på. Detta kan bero på att personen aldrig har arbetat eller att personen har blivit så kallat "utförsäkrad" och fallit ner till miniminivåbeloppet. Man blir "utförsäkrad" om man mister sitt arbete och sin arbetsinkomst, det finns dock undantag som gör att man kan få behålla sin SGI trots arbetslöshet och bortfall av arbetsinkomst.

Undantagen är om man skriver in sig på arbetsförmedlingen och är aktivt arbetssökande eller är med i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller studerar med CSN-stöd.

Det är just i detta sista undantag som orättvisan finns. Det finns många fall av personer som har slut på sitt studiemedel hos CSN men som kanske har en eller ett par terminer kvar att studera för att fullgöra sin examen. Flera av dessa studenter har tidigare arbetat och sparat ihop pengar till sina studier för att kunna slutföra studierna, dessa studenter blir dock utförsäkrade då de faller utanför reglerna för att få behålla SGI:n, detta trots att de lyckas med sina studier och når goda studieresultat. Skulle någon av dessa utförsäkrade studenter få barn under studieperioden så ligger de på lägsta ersättningsnivå. Ännu värre skulle det vara om studenten var med om en olycka och blev beroende av sjukersättning, denna student skulle hela sitt liv leva med den lägsta nivån av SGI och få ett ekonomiskt svårt liv. Detta trots att studenten tidigare arbetade under flera år, hade hög SGI och sparade ihop pengar för att slutföra sina studier.

Vi måste ändra på reglerna för studier och SGI, det ska inte vara avgörande om man har kvar studiemedel från CSN. Det som snarare borde avgöra om man får behålla sin SGI är att man aktivt studerar och kan påvisa att man är aktiv som student.

Jag yrkar därför på:

D21:1 att reglerna för att få behålla SGI ändras så att även studenter som inte nyttjar CSN för att finansiera sina studier ska få behålla sin SGI under studieperioden.

Mathias Persson Möllevångens-S och unga socialdemokrater
Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D22

Stockholms arbetarekommun

Högskoleutbildning – ekonomisk och social trygghet för studenter

Studiemedel

Studenter ska ha samma sociala trygghet som förvärvsarbetande. Studenters stress och dåliga hälsa beror inte bara på förutsättningarna på lärosätet. De ekonomiska systemen, framför allt studiemedelssystemet, ger ett dålig skydd för studenter som hamnar i kläm. Studenter har, i fast penningvärde räknat, förlorat en stor del av sin inkomst sedan tidigt 1990-tal. Detta har resulterat i att studiemedlet ofta inte räcker för att täcka studenternas basala behov. Många studenter tvingas ta ekonomisk hjälp från sina anhöriga. Långt ifrån alla har den möjligheten, vilket skapar ett stressmoment för många studenter och kan leda till att studenter som inte har möjligheten att låna pengar av anhöriga tvingas arbeta vid sidan av studierna, hoppar av eller inte vågar påbörja studier. Det är framför allt studenter med icke-akademisk bakgrund som missgynnas av ett otillräckligt studiemedels- och socialförsäkringssystem för studenter.

Studiemedelsbeloppet räcker inte för att leva ett tryggt liv. Beloppet i dag är 1 955 kronor per vecka varav 671 kronor är bidrag, det vill säga 7 820 kronor i månaden. Den betalas under cirka 40 veckor och resten av tiden ska man ha ett arbete för att försörja sig.

Studiebidraget och lånet har inte stämts av mot de övriga kostnadsökningarna i samhället, exempelvis de höjda kostnaderna i boende eller de ökade kostnader av mat. Det ger att tillvaron som student är otroligt fattig, vilket har givit att majoriteten av studenterna jobbar extra för att klara sig.

I CSN:s regler för studiemedel står det hur mycket en student får tjäna under ett år, det vill säga vilket fribelopp en student får ha. För de enskilda studenterna innebär det en ekonomiskt osäker situation där de låga månadsinkomsterna dessutom i värsta fall ska räcka till att lägga undan för att försörja också det långa studieuppehållet under sommaren. Dessutom – Konsumentverket visar i deras kalkyl att i en stor stad kostar mat, hygien, lokala resor, boende med mera cirka 11 250 kronor per månad. Levnadskostnaderna i storstaden är mycket högre än i mindre städer och därför bör friloppet justeras efter studiestaden. Om vi menar allvar med att studierna ska vara en heltidssysselsättning är det därför rimligt att studiebidraget höjs.

Återbetalning av lånet

Studiemedlet består av en del som är bidrag och en del som är lån. Många utexaminerade studenter har enorma studielån som i dag ska betalas tillbaka inom 25 år. I dag är återbetalningssystemet inte flexibelt utformat och slår hårt mot vissa grupper. Högutbildade med låglöneyrken drabbas hårt i början av sina yrkeskarriärer och det är många studenter

som inte har ett jobb efter studierna. Det är därför rimligt att beloppet på återbetalning av lånet baseras på inkomstsumman.

Socialförsäkringssystem för studenter

Studenter ska ha möjlighet att vara föräldralediga eller sjuka. Totalbeloppet i studiesystemet är lågt och många studenter lever i en konstant pressad ekonomisk situation. Dessutom kan konsekvenserna bli förödande för den som blir sjuk, gravid eller av andra skäl tvingas avbryta sina studier. Studenten har 30 dagars karenstid i studiemedelssystemet och har i dag ingen möjlighet att bli sjukskriven på deltid. I dag utgår en föräldrapenning på 180 kronor om dagen till föräldralediga, 5 400 kronor per månad, ett belopp som gör det svårt, om inte omöjligt, för studenten att skaffa barn under sin studietid.

Möjligheterna för studenter att kunna slutföra sina studier bör förbättras, oavsett barn eller sjukdom. En särskild sjukförsäkring bör bekosta sjukdom och föräldraförsäkringen föräldraskap. Studiemedlet ska användas för sitt ändamål att täcka levnadsomkostnader vid studier. Studerande ska liksom andra medborgare vid sjukdom och föräldraskap, erhålla inkomstrelaterade ersättningar.

Finansiering av forskarutbildning

Anställning som doktorand är den tryggaste och vanligaste studiefinansieringsformen under forskareutbildningen. Det finns även utbildningsbidrag inom en tjänst och möjligheten att få det som kallas "extern finansiering", till exempel stipendier. Externa finansiärer är exempelvis Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, forskningsstiftelsen Riksbankens jubileumsfond med flera, där en stor del av dessa pengar kommer ur offentliga medel.

Utbildningsutskottet har i sitt betänkande (bet.1997/98:UbU7) uttalat att det är högskolan som har ansvaret för att kravet på studiefinansiering ska kunna uppfyllas. I budgetpropositionen för år 2000 gör regeringen ett tillägg: "Om den sökande inte kan anställas som doktorand eller beviljas utbildningsbidrag är det fakultetsnämndens uppgift att göra en noggrann bedömning av den sökandes finansieringssituation så långt/länge den låter sig överblickas vid antagningstillfället." Problemet är att fakultetsnämnderna tolkar detta tillägg på olika sätt. Det finns ett kryphål där sökande åberopar privat förmögenhet eller försörjning från närstående det vill säga att den som har råd att klara sitt uppehälle under utbildningen ofta bereds en plats, medan den som inte har denna möjlighet endast kan få en plats om det först erbjuds en doktorandtjänst .

Stockholms arbetarekommun anser att fakultetsnämnder bär hela ansvaret för finansieringen. Uteblir finansieringen ska alltså fakultetsnämnden med egna medel försörja doktoranden. Därför ska institutionerna vid landets högskolor tilldelas mer medel så att tillräckligt många doktorander kan antas, efter varje institutions och varje ämnes förutsättningar.

Att satsa på kvalitet och kvantitet inom utbildningspolitiken

Antalet högskoleplatser har ökad snabbt under de senaste decennierna men dessvärre har inte resurserna till kvalitetssäkringen ökat i samma utsträckning. Många studenter får allt för lite undervisningstid med sina lärare, ibland inte mer än fem eller sex timmar i veckan. Inget har större betydelse för lärandet än tid med en god pedagog. Läraren är också en viktig inspirationskälla för studenten. Ändå har den procentuella ökningen av studenter varit betydligt högre än den för lärare, och arbetssituationen för högskolelärare är ofta svår. Fler lärare behövs. Till detta behövs bättre pedagogiskt utbildade lärare, en förutsättning för förståelse och engagemang bland studenterna.

Arbetslivsanknytning

Arbetslivsanknytning är en viktig del av utbildningen och många studenter upplever att det finns ett stort glapp mellan utbildningen och arbetsmarknaden efter avslutad utbildning. En viktig drivkraft för studier är möjligheten till ett framtida yrkesutövande. Därför bör bättre kontakter finnas mellan utbildning och det framtida yrkeslivet. Arbetslivsanknytning kan tillämpas på olika sätt under studietiden. Att göra praktik eller ett examensarbete på en arbetsplats är ett bra sätt att få arbetslivserfarenhet. Utbildning som är förlagd på lärosätet bör i större utsträckning integrera med arbetsmarknaden genom gästföreläsare, projektarbeten och studiebesök. Detta ger studenten möjlighet att sätta in sina kunskaper i ett sammanhang.

Stockholms arbetarekommun föreslår partikongressen besluta:

- D22:1 att möjlighet till deltidssjukskrivning för studenter införs och att trygghetssystemet för studenter vid sjukdom ses över samt att systemet med dagens karensdagar slopas,
- D22:2 att föräldraförsäkringen för studenter förbättras,
- D22:3 att studerandevillkoret i a-kassan återinförs så att studenter som inte får jobb direkt efter examen ändå har försörjning,
- D22:4 att återbetalningsreglerna för studielånet ändras så att storleken på återbetalningen baseras på aktuell inkomst,
- D22:5 att studiemedlet skrivs upp årligen utifrån köpkraftsindex,
- D22:6 att studiemedlet höjs,
- D22:7 att fribeloppet enbart beräknas på de månader som studiemedel utbetalas,
- D22:8 att mer resurser satsas för att upprätthålla kvaliteten i högskolan när antalet studentplatser utökas,
- D22:9 att alla studenter ges möjlighet till praktik inom ramen för sina studier och att en nationell plan tas fram om detta i samråd med lärosäte och näringsliv,
- D22:10 att institutionerna vid landet högskolor tilldelas mer medel så att tillräckliga många doktorander kan antas, efter varje institutions och varje ämnes förutsättningar.

Stockholms arbetarekommun

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

D23:1, D23:2, D23:3, D24:1, E4:47, E5:47, E54:47, G108:2, G108:3
(elevhälsa)

Motionerna E54:47 (Haninge arbetarekommun), E5:47 (Nynäshamn arbetarekommun) och E4:47 (Solna arbetarekommun) yrkar att det satsas på förebyggande arbete genom fler kuratorer och skolsköterskor. Motion D23:1–3 (enskild, Uddevalla arbetarekommun) yrkar att Socialdemokraternas partikongress 2009 tar initiativ till att skapa en förstärkt elevhälsa och att det ska tas in i skollagen enligt motionens intentioner, att skollagen förbättras så att elevhälsan garanteras alla elever oavsett skolas driftsform samt att prioritera det förebyggande och samverkande arbetet så att inte elevhälsan faller mellan stolarna hos samhällets aktörer. Motion D24:1 (Täby arbetarekommun) föreslår att kongressen ger den socialdemokratiska riksdagsgruppen i uppdrag att föreslå ändringar i skollagen för att säkerställa minimiresurser till förebyggande elevvårdsarbete. Motion G108:2–3 (Solna arbetarekommun)

yrkar att fotstatuskontroll ska ingå i skolhälsovården samt att förbundet Sveriges Fotterapeuter ska vara en rådgivande instans.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att elevernas hälsa behöver stå i ökat fokus. Skolan ska vara en hälsofrämjande miljö. Elever som under sin uppväxt anammar en hälsofrämjande livsstil behåller den ofta som vuxna. Goda kunskapsresultat kräver att eleven mår bra och är frisk. Eleven har rätt till bra elevhälsovård, som både kan arbeta förebyggande och rycka in när problem väl dyker upp. Ohälsa kan vara både fysisk och psykisk, vilket kräver att skolan kan erbjuda god tillgång på såväl skolsköterskor och läkare som kuratorer, psykologer och andra experter som stöd för eleverna.

Alla elever ska garanteras en god tillgång till elevhälsovårdspersonal. Tillräckliga resurser ska finnas för både förebyggande arbete och för att kunna rycka in när något händer. Att skolor tvingas göra nedskärningar under krisen kan komma att slå mot de personalkategorier som inte står närmast själva undervisningen. Därför behöver skolorna få ta del av ökade statsanslag.

Om den ekonomiska krisen tillåts gå ut över elevernas hälsa kan det få stora konsekvenser för mycket lång tid framöver. Samtidigt är vi medvetna om att den globala ekonomiska krisen har slagit hårt mot vårt land. Vi har höga ambitioner på många områden, men är medvetna om att varje utgift och inkomst måste vägas noga och att takten i reformarbetet avgörs av det ekonomiska läget. Vi Socialdemokrater sätter jobben först, för vi vet att det är långsiktigt ansvarfullt både för varje människa och för Sverige som nation. Det kräver tydliga politiska prioriteringar.

Partistyrelsen menar att skollagen i sig är tydlig avseende elevhälsan. I behandling av en ny skollag måste dock frågan följas noga. Detta innefattar också att alla elever ska ha samma rätt till elevhälsovård oavsett om man läser vid en kommunal skola eller i en friskola. Skollagen bör i första hand slå fast skolornas skyldigheter och elevernas rättigheter, snarare än exakta belopp per elev. Även om partistyrelsen delar motionärens intentioner, bör det vara professionen som avgör vilka former av hälsokontroller, samt hur dessa ska vara utformade, som elever ska genomgå. Samma sak gäller för vilka instanser som ska vara rådgivande.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna D23:3, E4:47, E5:47, E54:47,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet D23:1, D23:2, D24:1, G108:2, G108:3.

Motion D23 Uddevalla arbetarekommun – enskild

Vem ser blåmärket?

En förutsättning för ett gott studieresultat är att man trivs och mår bra i skolan. Elevhälsa handlar om att främja hälsa och skapa förutsättningar för inläring hos alla elever. Elevhälsan omfattar skolhälsovården, psykologer, skolkuratorer och specialpedagoger.

Elevhälsan måste få ta större del av skolans resurser. I dag ser vi att det finns enskilt drivna skolor som säger att man tar in elevhälsa när det finns behov. Detta är fel! Elevhälsans arbete är det förebyggande och detta behov finns således alltid. Elevhälsan måste vara ett slagkraftigt team som är nära och lätt tillgängligt. Varje elev, förälder, lärare ska snabbt kunna få kontakt med dem i skolan.

Att upptäcka blåmärket på kroppen eller det som finns i själen görs inte, om eleven

ska beställa tid. Det är de spontana besöken till elevhälsan som gör att de upptäcks. Vuxna som är närvarande och bryr sig om eleven. Det ska inte vara några krångliga hinder, som att rektorn ska skriva under en beställning eller annan byråkrati. Både skolan och elevhälsan måste fungera bra för alla barn. Basverksamheten är viktig för alla, men om den inte fungerar blir barnen med störst behov mest lidande. Vi kan redan i dag se att köerna till specialistvård ökar då elevhälsan inte prioriteras. Detta är ett resursslöseri och mest är det ett lidande för alla barn och unga som inte får stöd.

Psykiska besvär är en av de största orsakerna till ohälsa i befolkningen som helhet. Det finns goda möjligheter att förebygga psykisk ohälsa genom tidiga insatser under uppväxten. Här har elevhälsan ett viktigt uppdrag i samverkan med andra aktörer i samhället. Här gäller det att ta ett generellt grepp om skolans förebyggande arbete och att inte bara peka ut enskilda elever och deras situation. Den kände barnläkaren, Lars H. Gustafsson, tycker att det är farligt att tala om att det är en speciell grupp barn som har särskilda behov. Alla är i behov av extra stöd ibland, några behöver mer stöd än andra, några behöver det oftare, men gränsen är flytande, menar han (www.foraldrakraft.se).

Några kommuner jobbar fantastiskt bra med elevhälsa, medan andra gör väldigt lite. Det leder till att likvärdigheten är hotad och det är ett rent lotteri hur elevhälsan ser ut. Det kan till och med vara stora variationer inom en och samma kommun, mellan olika stadsdelar som satsar mycket eller litet, vilket gör det ännu mer obegripligt för föräldrarna.

Därför föreslås:

D23:1 att Socialdemokraternas partikongress 2009 tar initiativ till att skapa en förstärkt elevhälsa och att det ska tas in i skollagen enligt motionens intentioner,

D23:2 att skollagen förbättras så att elevhälsan garanteras alla elever oavsett skolans driftsform,

D23:3 att det förebyggande och samverkande arbetet prioriteras så att inte elevhälsan faller mellan stolarna hos samhällets aktörer.

Cecilia Sandberg, Krister Kronlid, Uddevalla arbetarekommun

Uddevalla arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion D24

Täby arbetarekommun

Förebyggande elevvårdsarbete och ändring i skollagen

Samhällsklimatet under de senaste åren har hårdnat allt mer. Skolan är i dag hårt resultat-inriktad och betygshetsen står i fokus. Många unga människor upplever psykisk smärta och uttrycker psykiska problem. Detta är en allvarlig utmaning för samhället.

Resurserna för det förebyggande elevvårdsarbetet har blivit allt mer begränsade. Nu är det nödvändigt med en upprustning av det förebyggande elevvårdsarbetet med inriktning på de ungas psykiska välbefinnande. Kuratorer, skolpsykologer och skolsköterskor kan bidra till att ge bättre förutsättningar så att de unga kan klara skolan och fungera i det framtida samhället. För att åstadkomma en bättre tingens ordning och förbättra elevvården krävs en lagändring.

Det är angeläget med en kontinuitet i tjänsterna. Ska man nå resultat bygger det på förtroende och goda relationer med personer som eleverna och övrig skolpersonal känner igen. Om man lagstiftar om minimiresurser riskerar skolorna tyvärr att fortsätta köpa in tjänster bara sporadiskt, det vill säga ingen kontinuitet för en personlig och uppföljande kontakt. De elevvårdande teamen fungerar inte om skolsköterskor och kuratorer måste

ambulera mellan många olika skolor. Särskilt i dåliga tider med oro och mycket arbetslöshet är det viktigt att uppmärksamma barn och ungdomar i tid för att undvika stora problem i framtiden.

Kongressen föreslår besluta:

D24:1 att ge den socialdemokratiska riksdagsgruppen i uppdrag att föreslå ändringar i skollagen för att säkerställa minimiresurser till förebyggande elevvårdsarbete.

Janne Boman

Täby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna D25:1, D25:2, I5:6, I5:11 (samlingslokaler)

Motion I5:6, 11 (Stockholms arbetarekommun), yrkar att Socialdemokraterna ska bedriva en kulturpolitik som utgår från den virtuella arenans möjligheter att tillgängliggöra kultur för alla samt Socialdemokraterna såväl på statlig som kommunal nivå ska öka stödet till studieförbund, samlingslokaler och amatörorganisationer och se till så att det finns mötesplatser för demokrati och kultur i alla delar av landet samt särskilt beakta behovet av en kulturell infrastruktur i storstädernas. Motion D25:1–2 (Örnsköldsviks arbetarekommun) yrkar att det Socialdemokratiska partiet ska arbeta för en utveckling och ett ökat samhällsstöd till de föreningsdrivna samlingslokalerna samt att det Socialdemokratiska partiet ska arbeta för en utveckling av digitala samlingslokaler, och att det utformas ett statligt stöd.

Offentliga rum hotas nu från flera håll. Det är påtagligt i stadskärnorna. Gallerior glasas in och torg privatiseras. Det blir allt mer ont om platser där människor kan mötas utan att behöva köpa något. Det råder brist på samlingslokaler, både för ungdomar och äldre. Men torgen krymper och begränsas också i överförd bemärkelse. De mediala arenorna, där så mycket av de offentliga samtalen äger rum, hotas från flera håll. På medieområdet tilltar ägarkoncentrationen vilket gör att debatten riskerar att likriktas och att färre röster kommer till tals. Vad gäller visning av film på biografier råder i dag närmast en monopolsituation. Här behövs större mångfald.

Den digitala utvecklingen innebär emellertid att nya arenor skapas och öppnas. Bloggar, sociala nätverk och nya slag av digital kommunikation innebär möjligheter för nya former av debatt och diskussion. Internet bär på en möjlighet till fördjupad demokrati. Det gäller att ta tillvara och stimulera de möjligheter som finns i den digitala utvecklingen. Att finna former för detta är en viktig kulturpolitisk uppgift.

Vi socialdemokrater vill driva en mediepolitik där mötesplatserna blir fler, inte färre. Vi vill driva en politik som motverkar kommersialiseringen av det offentliga rummet och koncentration av medieägandet. Mediepolitiken utgör därför en viktig del av socialdemokratisk kulturpolitik. Partistyrelsen ser med oro på ägarkoncentrationen bland annat inom biografområdet. Ett bra exempel på att motverka denna koncentration är projektet med att digitalisera våra lokaler för filmvisning och andra kulturyttringar, och där socialdemokraterna i riksdagen lagt förslag om ett tredelat finansieringsansvar, där staten, biograferna och kommunen eller annan regional intressent står för en tredjedel var. Partistyrelsen anser att de fysiska samlingslokalerna framför allt är ett ansvar för kommunerna, som är de som bäst kan bedöma behovet, och flexibelt fördela och förändra stödet.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet D25:1, D25:2, I5:6, I5:11.

Motion D25 Örnsköldsviks arbetarekommun

Föreningsdrivna samlingslokaler är en styrka för det svenska samhället, och nu är det dags för en massiv satsning på digitala lokaler

Sveriges kommuner måste värna och utveckla de föreningsdrivna samlingslokalerna och prioritera utvecklingen av Folkets Hus och Park, Bygdegårdarna och nykterhetsrörelsens lokaler i stället för kommunala satsningar på medborgar- och kulturhus.

Den svenska demokratin är intimt förknippad med de klassiska folkrörelsernas genombrott under 1800-talets andra hälft. Arbetar-, nykterhets- och frikyrkorörelserna blev samlingspunkter för människor som engagerade sig för bättre livsvillkor. Till de viktigaste beståndsdelarna hörde byggandet och förvaltningen av egna lokaler. Folkets Hus var en del av arbetarrörelsens verksamhet och ordenshusen tillhörde nykterhetsrörelsen. Frikyrkofolket skapade sina kyrkor och församlingshus och i många landsbygdsorter samlades man i bygdegårdarna.

Samlingslokaler behövdes då när folkrörelserna byggdes upp och behovet är lika stort i dagens samhälle. Vi kan vara stolta i Sverige över att vi har över 2 500 profana föreningsdrivna samlingslokaler och då tillkommer kyrkor och samfundslokaler. Samhället måste ta ett ansvar för att behålla och utveckla dessa.

De allmänna samlingslokalerna är till för att medborgarna ska kunna utnyttja sin yttrande-, mötes- och föreningsfrihet som vi har rätt till. Samlingslokalen är i sig ett närsamhälle som förenar över gränser och gör saker möjligt. Här frodas initiativkraft och frivilligt arbete. Samlingslokalen är en träffpunkt, ett centrum och en kraftkälla till utveckling.

Det är också viktigt att lokalerna finns där folket finns. Vi behöver många nya föreningsdrivna lokaler, inte minst i förorter och städer. Att ha något att samlas i och kring är en viktig del i integrationsarbetet.

En viktig del för framtiden är att vi får fler digitala samlingslokaler:

Genom digital visningsteknik moderniseras biografen på den lilla orten, för att därmed öka utbudet av aktuell film och att bredda repertoaren, så att hela Sveriges befolkning får tillgång till ny kvalitativ film. Använda den digitala projektionstekniken till visning av ett högkvalitativt kultur- och nöjesutbud, som normalt inte når den mindre orten. Dramaten och Kungliga Operan är exempel på kulturinstitutioner, vilkas utbud endast når en bråkdel av den svenska befolkningen, samtidigt som de finansieras av skattebetalare i hela landet.

Digitala samlingslokaler innebär högkvalitativ flervägskommunikation i bild och ljud mellan platser i Sverige och även internationellt. Användningsområden är konferenser, debatter, föredrag, distansundervisning och samtal mellan publiken och regissörer, författare, politiker med fler. Genom digital filmproduktion och digitala konferenser bidrar vi till en miljöförbättring.

Ett antal av landets kommuner prioriterar satsningar på egna kulturhus eller medborgarhus och tillåter att Folkets Hus eller andra föreningsdrivna lokaler går i konkurs. Genom denna prioritering blir samlingslokalerna betydligt dyrare för kommunerna och initiativkraft och ideellt arbete stryps.

Den allra största delen av arbetet i våra föreningsdrivna anläggningar sker ideellt, men

det ligger ett ansvar på stat och kommun att stödja de föreningsdrivna samlingslokalerna. Kommunerna har ett ansvar när det gäller driftsbidrag till våra samlingslokaler. Stat och kommun har ett gemensamt ansvar när det gäller stöd till upprustning av samlingslokaler. Det statliga stödet som för närvarande är på 23,5 miljoner måste öka till minst 50 miljoner, och kommunerna måste ta sitt ansvar och ge ett bidrag på 30 procent för att staten ska lämna sitt bidrag.

Stat och kommun måste vara med och ta ett ansvar för utveckling av digitala samlingslokaler, så att vi har dessa i hela landet. Behovet är kanske allra störst i mindre tätorter, där det är svårt att finansiera dem kommersiellt.

Många kommuner har under de senaste åren avslagit föreningarnas önskemål om bidrag till upprustning. Enligt vår uppfattning är detta ett mycket kortsiktigt tänkande. Samlingslokalerna är nödvändiga för samhällets infrastruktur. Ett samhälle utan ideellt arbete kollapsar.

Stat och kommun måste även i framtiden ge stöd i form av upprustnings- och driftsbidrag till föreningsdrivna samlingslokaler.

Partikongressen föreslås besluta:

D25:1 att det Socialdemokratiska partiet ska arbeta för en utveckling och ett ökad samhällsstöd till de föreningsdrivna samlingslokalerna,

D25:2 att det Socialdemokratiska partiet ska arbeta för en utveckling av digitala samlingslokaler, och att det utformas ett statligt stöd.

Olle Häggström, Bertil Westin och Lena Näslund

Örnsköldsviks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna D26:1, D26:2 (spel)

Motion D26:1-2 (Askersunds arbetarekommun) yrkar att nya regler tas fram för placering av så kallade Jack Vegasmaskiner eller likvärdiga maskiner, så att de ej blir placerade lättillgängligt vid ingångar, vestibuler, hallar med dålig insyn av personal samt att det ej heller ska gå att beställa samt förtära alkohol i samband med nyttjande av maskiner.

Spel där man kan vinna pengar är en mycket omfattande verksamhet i de flesta länder. I Sverige omsätter den legala spelmarknaden runt 40 miljarder kronor per år. För många människor är spel ett roligt och hanterbart nöje men för många har det också en baksida. Man räknar med att cirka 1,4 procent av svenska folket har problem med spel och att en halv procent har så stora problem att de räknas som spelberoende. För många människor kan ett spelberoende leda till allvarliga konsekvenser. Spelberoende kan på många sätt likna alkoholism och narkotikaberoende. Den som är spelberoende tänker ständigt på spel och blir rastlös eller irriterad när han eller hon försöker begränsa sitt spelande. Ofta leder spelberoende till ett liv av stora lögnar för att dölja vidden av sitt spelande. Vi socialdemokrater är för en statligt reglerad spelmarknad.

Genom reglering kan vi erbjuda ett varierat spelutbud samtidigt som vi minimerar riskerna för såväl spelmissbruk som bedrägerier och olagligt spel. Men under de senaste tio åren har utländska och privata operatörer, ofta via Internet, agerat illegalt på den svenska spelmarknaden. Många av dessa bolag har skaffat sig en stor marknad här.

Det finns en begränsad kunskap om orsakerna till spelmissbruket och hur missbruket ska behandlas. Partistyrelsen menar att det behövs mer forskning, mer stöd för rådgivning och behandling kring spelmissbruk och spelmissbrukare. Det är, enligt partistyrelsens mening, nödvändigt att fortsätta och vidareutveckla de satsningar som den förra socialdemokratiska regeringen gjorde. Både kommuner och landsting behöver skaffa sig bättre strategier för att stödja spelmissbrukare och deras anhöriga. Det är rimligt att satsa ytterligare på rådgivning, hjälp och stöd till dem som drabbats av spelandets negativa effekter. Det är också rimligt att politiken på olika sätt försöker begränsa tillgängligheten till spel, tillsyn och regelverk bör stärkas. Partistyrelsen understyrker att det är av yttersta vikt att Svenska Spel fortsätter sitt arbete med att motverka spelmissbruk. Det finns idag ett regelverk som reglerar vilken uppsikt restauratörer ska ha över så kallade Jack Vegas-maskiner. De ska stå under kontinuerlig uppsikt, de ska inte kunna brukas av minderåriga, eller av personer som är påtagligt berusade. Det är upp till restauratörernas ansvar och tillståndsgivande myndigheters kontroll att se till att regelverket efterlevs.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motion besvarad med hänvisning till utlåtandet D26:1, D26:2.

Motion D26 Askersunds arbetarekommun

Placering av så kallade Jack Vegasmaskiner

Utifrån den fara som finns att bli spelmissbrukare och att det tillsammans med alkohol kan förorsaka många människors lidande anser vi att problematiken med dessa maskiner bör lyftas upp på dagordning. Det bör bli en lagstiftning om hur dessa ska skötas och jämföras med alkoholtillståndslagen med en klar tillsyn hur maskinerna ska skötas och placeras. Vi kan se varje gång man är ute på pubar och andra utskänkningsställen att dessa maskiner kopplas ihop med alkohol. På andra ställen står dessa maskiner vid utgångar utan uppsyn och där sitter många utslagna personer.

Därför föreslår vi:

D26:1 att nya regler tas fram för placering av så kallade Jack Vegasmaskiner eller likvärdiga maskiner, så att dom ej blir placerade lättillgängligt vid ingångar, vestibuler, hallar med dålig insyn av personal,

D26:2 att det ska ej heller gå att beställa samt förtära alkohol i samband med nyttjande av maskiner.

Johan Calais

Askersunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna D27:1, D28:1, D29:1 (idrott)

Motion D27:1 (Ängelholms arbetarekommun) yrkar att partistyrelsen tar initiativ och verkar för att ett socialdemokratiskt idrottspolitiskt program tas fram inför valet 2010. Motion D28:1 (Skellefteå arbetarekommun) föreslår partikongressen besluta att ta fram ett socialdemokratiskt idrottspolitiskt program. Motion D29:1 (enskild, Umeå arbetarekommun) yrkar att Socialdemokraterna ska verka för att Sverige ska ha en jämställd skidsport där kvinnor och män åker lika långt.

Motionerna D27:1 samt D28:1 tar båda upp frågan om behovet för Socialdemokraterna att inför valet utarbeta ett idrottspolitiskt program. De frågor som nämns i (de likalydande) motionerna är angelägna frågor som fordrar belysning och diskussion. Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning att idrotten spelar en central roll många människors liv, och att idrottsrörelsen är en av våra mest betydelsefulla folkrörelser. Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att det är viktigt att utarbeta ett idrottspolitiskt program inför valet 2010.

Motionen D29:1 tar upp frågan om att män och kvinnor inom skidsporten tävlar på olika distanser. Detta förhållande delar skidsporten med många andra idrottsgrenar. Partistyrelsens uppfattning är att utvecklingen av idrotten, på amatör- liksom på professionell nivå är en sak för idrottens organisationer att hantera.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna D27:1 och D28:1,

att avslå motion D29:1.

Motion D27

Ängelholms arbetarekommun

Sverige behöver en samordnad politik för idrotten

Idrotten är en stor folkrörelse. Den har stor social- och hälsofrämjande betydelse. Den offentliga bidragsgivningen har ökat sedan 1970-talet. Det ligger stora demokratiska fördelar i att idrottsrörelsen får generösa offentliga bidrag. Genom sitt breda folkliga engagemang blir idrotten en möjlighet till samvaro över samhällsklasser och också en grund för regional och nationell identitet.

Den svenska idrottsrörelsen är demokratiskt uppbyggd med ideella föreningar. Nästan hälften av alla mellan 7 och 70 år är medlemmar i en idrottsförening och nästan två miljoner av dessa är aktiva utövare av idrott. Den svenska modellen av demokratiskt obunden folkrörelseidrott ska värnas.

Den folkrörelsebaserade idrottsrörelsen, med sin demokratiska uppbyggnad, sitt breda engagemang och sina ideella ledarkrafter är en fantastisk tillgång för vårt samhälle och skapar mer än någon annan verksamhet tillfällen till möten och fysisk aktivitet för människor i olika åldrar och med olika social och etnisk bakgrund. Idrottsrörelsen ska vara fri och självständig där staten i sin bidragsgivning endast ska ange syftena med bidragen och idrotten själva formulerar sina mål för verksamheten. En stärkt frihet i statens bidragsgivning ställer utökade krav på en klar, regelbunden och tydlig uppföljning av bidragsgivningen.

Inom ramen för EU-medlemskapet måste vi tydligt hävda idrottens självständighet samtidigt som vi måste verka för gemensamma insatser för att motverka till exempel dopning och andra problem som finns främst inom elitidrotten.

Det finns också lagstiftningsbehov för att underlätta för idrottsrörelsen. Till exempel bör allt väsentligt Idrottsskatteutredningens (SOU 2006:23) förslag genomföras. Det handlar bland annat om ideella föreningars möjligheter att betala ut ersättningar utan alltför stort skattetekniskt krångel. Reklamskatten för ideella föreningar bör slopas. Idrottsdomare och andra funktionärer ska anses ha sitt tjänsteställe i bostaden med mera.

Lokalfrågan och frågan om arenor är mycket viktiga för idrottsutövarna och centrala för kommuner. Här bör ett nära samarbete ske mellan kommunerna och idrottsförbunden för att få en acceptabel struktur nationellt.

I tider av ökad fetma bland barn och unga finns det all anledning att ytterligare stärka

folkhälsoperspektivet i statens stöd till idrotten. Folkhälsoinstitutet har det centrala uppdraget att främja god hälsa men även idrotten har ett viktigt uppdrag att öka den fysiska aktiviteten bland barn och unga. I detta arbete måste även friluftsliv och främjandeorganisationernas verksamhet uppgraderas.

Den folkrörelsebaserade idrottsrörelsen, med sin demokratiska uppbyggnad, sitt breda engagemang och sina ideella ledarkrafter är en mycket stor tillgång för vårt samhälle och skapar mer än någon annan verksamhet tillfällen till möten och aktiviteter för människor. Aktiva och ledare av båda könen kan genom positiva insatser vara goda förebilder för unga människor och bidra till att de skapar sig en egen identitet. Genom aktivt arbete i dessa demokratiska sammanhang bidrar idrotten till en demokratisk skolning i samhället. Idrotten har genom åren visat att man varit något av föregångare när det gäller människors integration i samhället.

Ovanstående är bara några av många argument för idrottens betydelse men visar även behovet av samordning, riktlinjer, lagstiftning med mera. Med anledning av detta föreslås den socialdemokratiska partikongressen besluta:

D27:1 att partistyrelsen tar initiativ och verkar för att ett socialdemokratiskt idrottspolitiskt program tas fram inför valet 2010.

Kerstin Engle, Barkåkra Rebbelberga socialdemokratiska förening
Ängelholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D28

Skellefteå arbetarekommun

Ett socialdemokratiskt idrottspolitiskt program

Idrotten är Sveriges största folkrörelse. Nästan hälften av alla mellan 7 och 70 år är medlemmar i en idrottsförening. Två miljoner av dessa är aktiva utövare av idrott. 650 000 är tävlingsidrottare och knappt 7 000 av dessa är att betrakta som elitidrottare. 150 000 ungdomar deltar i organiserad träning varje dag.

Idrotten ska vara en fri och självständig demokratisk folkrörelse. Stat och kommun ska i sin bidragsgivning ange sina syften med bidragen och det är upp till idrottsrörelsen att själv formulera målen för verksamheten. Detta kräver givetvis en regelbunden och tydlig uppföljning av dessa mål.

Precis som samhället i övrigt har idrotten en bit kvar till jämställdhet. Det är självklart så att överallt och på alla nivåer ska tjejer och killar, kvinnor och män ha lika möjligheter att utvecklas och utöva sin idrott. Vår strävan efter jämlikhet är också viktig inom idrotten. Det finns klara tendenser till att möjligheten för barn och unga att utöva den idrott de vill håller på att försämrats. Idrotten får inte bli en klassfråga. Alla ska ha samma chans.

Helt avgörande för att svensk idrott ska fortsätta att utvecklas är tillgången till ledare. Det gäller såväl barn- och ungdomsidrott som elitidrott. Det ideella ledarskapet är grundbulten inom idrottsrörelsen. Det måste uppmuntras och utvecklas. Därför är det viktigt att dessa ledare får goda möjligheter till utbildning. Idrottens utbildning sker i huvudsak genom SISU idrottsutbildarna, idrottsrörelsens eget studieförbund. Att SISU:s folkbildningsstöd har förändrats på statlig nivå får inte betyda att kommuner och landsting minskar sina anslag till SISU men inte till andra studieförbund.

Utan breddidrott får vi ingen elitidrott. Elitidrott har ett stort underhållningsvärde och många njuter av stora idrottsprestationer både på läktaren och framför TV-apparaterna. Det är dock av största vikt att den kommersiella underhållningsidrotten drivs på mark-

nadmässiga villkor. Aktiebolag som bedriver idrottsverksamhet ska behandlas som alla andra aktiebolag. Samtidigt finns det ett stort värde i att Sverige kan stå som arrangör till stora internationella idrottsevenemang. Staten bör kunna ta ett ekonomiskt ansvar för att svensk idrott ska kunna ansöka om att arrangera stora internationella tävlingar.

Skattemässigt finns de skäl att delvis särbehandla den ideella idrotten. I allt väsentligt bör Idrottsskatteutredningens (SOU 2006:23) förslag genomföras. Där föreslås bland annat att ideella föreningar ska få betala upp till 3 000 kronor skattefritt och slippa reklamskatt samt att idrottsdomares tjänsteställe ska vara bostaden.

Dopningsfrågan är väsentlig för idrottens trovärdighet. Svensk idrottsrörelse har alltid varit i framkant när det gäller kampen mot dopning både nationellt och internationellt. För att den kampen ska kunna fortsätta med trovärdighet är det av största vikt att antalet dopningstester ökar väsentligt utifrån nuvarande nivå. Det är viktigt att Sverige kan behålla ett av World AntiDoping Agency (WADA) ackrediterat laboratorium. Den svenska antidopningorganisationen bör få en mer fristående ställning gentemot Riksidrottsförbundet och få sin finansiering direkt ifrån staten och inte via RF.

Friluftslivs- och främjandeorganisationer har också en viktig roll i folkhälsoarbetet. Deras verksamhet bör uppmärksammas i högre grad. Målsättningen bör vara att stärka det statliga stödet till dessa organisationer.

All samhällsplanering ska ta hänsyn till människors behov av motion. Grönområden, fria ytor, motionslingor och idrottsanläggningar bör finnas med i all fysisk planering. Det gör det möjligt för människor att motionera både inomhus och utomhus. Fria ytor och öppna idrottsanläggningar skapar dessutom utrymme för spontanidrott.

Styrelsen för Skellefteå arbetarekommun föreslår partikongressen besluta:

D28:1 att ta fram ett socialdemokratiskt idrottspolitiskt program.

Skellefteå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion D29

Umeå arbetarekommun – enskild

En jämställd skidsport

I Skidsportens världscup och mästerskap råder det idag en enorm könsdiskriminering. Kvinnorna åker alltid kortare tävlingar än männen. Till exempel så är damernas stafett på 4x5km medan herrarna åker 4x10km och damernas längsta distans är 30km medan herrarnas är 50km. Och om någon skulle tro att det beror på att kvinnorna inte skulle orka så visar det bara på en gammalmodig kvinnosyn då loppet inom de flesta andra sporter är lika långa till exempel maratonlöpning samt att vasaloppet som är på nio mil.

Jag anser

D29:1 att Socialdemokraterna ska verka för att Sverige ska ha en jämställd skidsport där kvinnor och män åker lika långt.

Per Genberg

Umeå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Låt ungdomsgenerationen ta plats

- Jobb och bostad åt unga
- Ungas levnadsvillkor

socialdemokraterna.se

